

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 3

SAYI : 25

OCAK 1964

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
TSE Sitesi inşaatı	2
Standard'ın uygulanmasında makineli tesislerin gereği	3
Turunçgil ürünlerinin toplanması, ambalajı ve sevki hakkında bazı tavsiyeler	4-5
Bir dostu daha kaybettil:	7
TSE haberleri	8-9
Türk standardlarının mecburi kılınması	11
Düşünmeye dair	13
Pernolar, pimler, sıkma kovanları ve gupilyalar standardı	14-16
Elektrik sebeke gerilimleri standardı	17
Brezilya Teknik Standardlar Birliği	19
ISO ve IEC haberleri	20-21
TSE arşivine gelen standardlar	23
TSE laboratuvarları için AID kanalı ile gelen yayınlar	24-25
Elma ve armutlara ait müsterek kalite standardları	26-28
Yurttan haberler	30
Summary of Contents	31-32

ADAKALE SOKAK 27
ANKARA

31 Ocak 1964 tarihinde basılmıştır

MEYVE VE SEBZE STANDARDLARI ÜZERİNE

Son yıllarda turunçgiller üretiminde ve ihracatında gözle görülür bir ilerleme vardır. Buna paralel olarak bunların pazarla hazırlanmasında da gelişmeler görülmektedir. Halen Mersin'de üçü hizmete girmiş, biri de kurulmakta olan makine paketleme evleri bu yönde atılmış olumlu adımlardır. Turunçgiller standardımızı kuramsal bir belge olmaktan çıkarıp uygulama alanına iten bu çalışmaları iyi bir örnek olarak karşılıyoruz. İhraç mallarımızın durumunu düzeltmeye yönelen bu çalışmalar bizi sevindiren önemli noktalar dan biridir. Bu sayımızda, bu konu ile ilgili yazılar okuyacaksınız. Turunçgil ürünlerinin toplanması, ambalaj ve taşınması ile ilgili yazının da üreticiler için faydalı olacağını sanıyoruz.

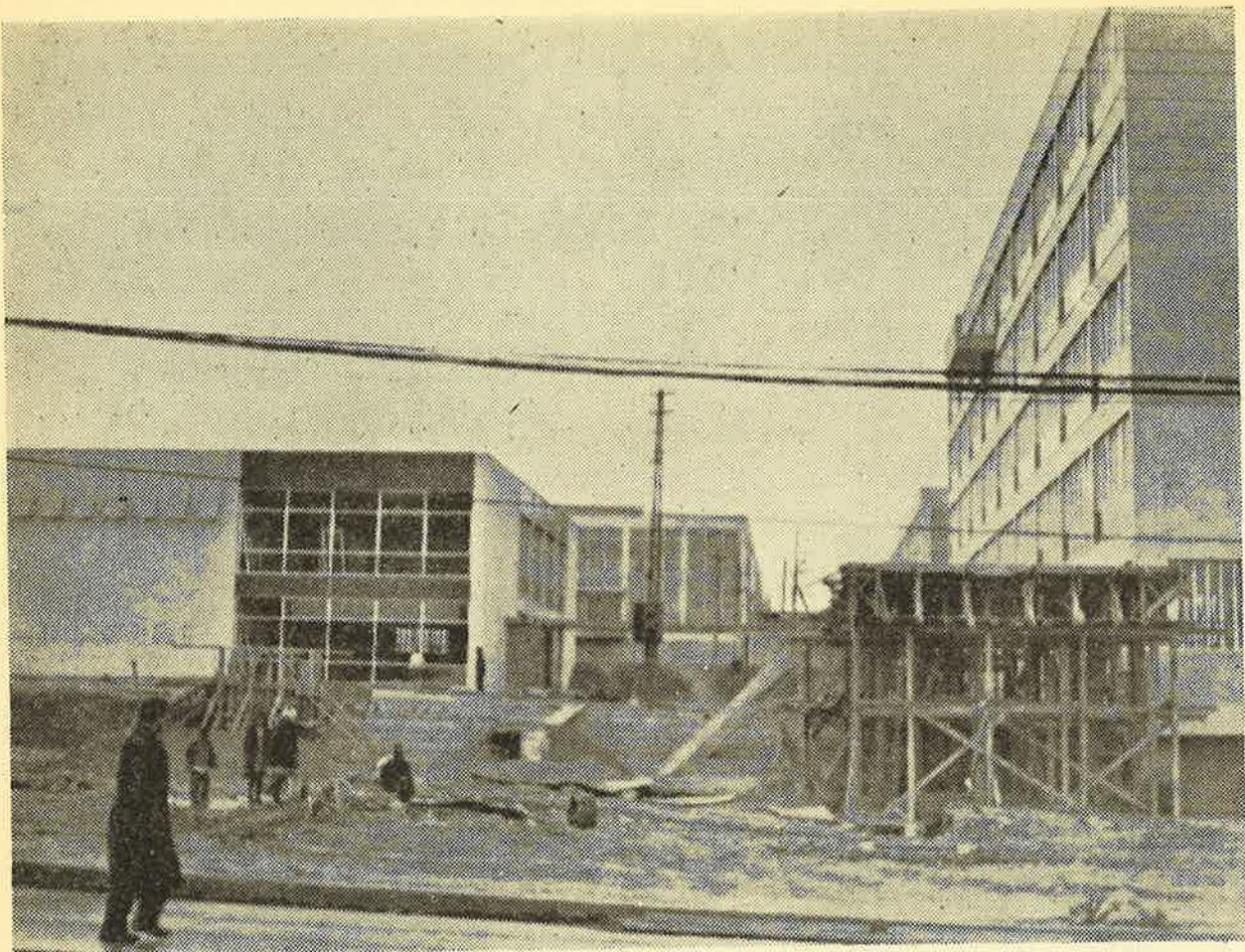

OECD Standardlarının memleket gerçeklerine uydurulması ile ilgili çalışmalar da olumlu bir yola girmiştir. Bu maksatla Ticaret Bakanlığında önemli bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda yaş üzüm, elma ve armut; domates, taze fasulya, taze bezelye, soğan standardlarının öncelikle ele alınması kararlaştırılmıştır. Bunlara ek olarak çilek, kayısı, enginar ve karnaba har standardları ele alınacaktır. Bu amaçla OECD elma ve armut standardının en son şeklini veriyoruz.

Bu sayımızda İngiliz Standardları Estitüsü tarafından Türkçe olarak yayınlanan üç şartnameyi de okuyucularımıza bildiriyoruz. Bu, her bakımdan üzerinde durulması gereken bir konu olarak göründü bize.

STANDARD

Enstitü Sitesinin genel görünüsü

TSE sitesi inşaatı tamamlanıyor

30.8.1961 günü temeli atılarak yapımına başlamış olan Türk Standardları Enstitüsü Sitesi, Ankara'da Necatibey Caddesi ile Ankara - Eskisehir asfaltı kavşağında dır.

Dört blok halinde yapılmış bulunan TSE binalarının ayrimı şöyledir :

A Bloku : hizmet, idare.

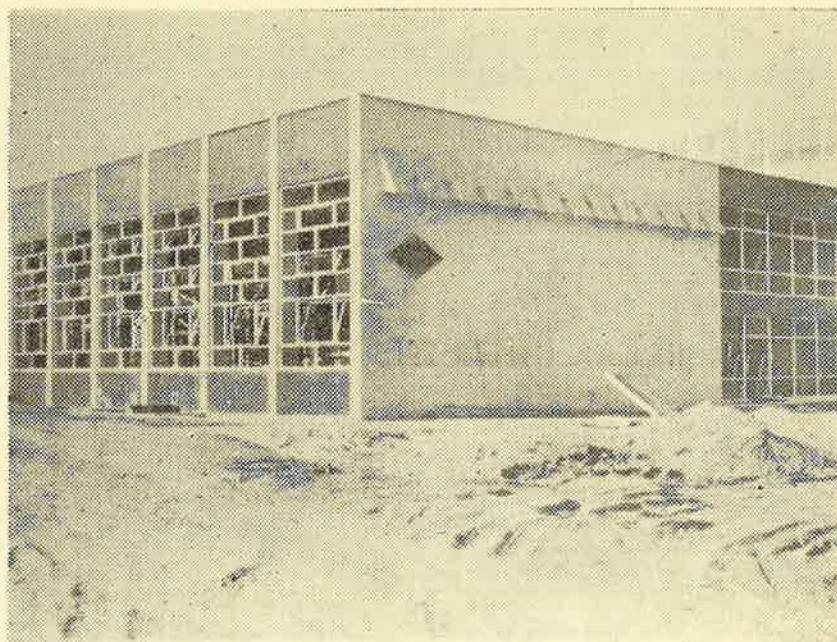
B Bloku: konferans salonu, kitalık, matbaa ve toplantı salonları.

C Bloku : Laboratuvarlar (inşaat, makina, elektrik.)

D Bloku : Laboratuvarlar (kimyevi maddeler, tekstil, kauçuk, plastik, deri)

A Blokunda mobilya işleri, teshir vitrinleri, müracaat bankosu, Atatürk kösesi, marley kaplamaları ile son rütus işleri yapılmaktadır.

B, C, D Bloklarında camlar takılmıştır. Mermere masalar, yağlıboya işleri, yapılmaktadır. Tesisat işleri tamamlanmıştır. Tesviye işleri bitmiştir. Çevre duvarları tamamlandırmıştır. Bayrak direği hazırlanmış, yerine konulmak üzere beklemektedir.

İnşaattan başka bir görünüş

Standardın Uygulanmasında Makineli Tesislerin Gereği

Faruk A. SÜNTER

Fransız Tarım Bakanlığı elemanlarından olup, OECD tarafından TSE'ye üç ay için gönderilen meyve ve sebze uzmanı M. Pierre Barraud'nun çalışmalarını sonuçlandırma toplantısı için Mersin'e gitmiştim.

Bu arada ihracat ticaretinde ön planda yerini alan güney bölgemizde standardizasyon konusundaki gelişmeleri incelemek fırsatını da buldum. Gördüğüm olumlu sonuçlar yarımımız için umid vericidir.

Limon ve portakal üretiminde gözle görülmür, elle tutulur bir ilerleme vardır. Bahçeler doğalmakta, ağaç sayısı artmakta, yetişirilen çeşitler iyileştirilmekte, toplama, boylama, hizırlama, kağıtlama ve sandıklamada, eskiye bakarak büyük adımlar atılmış bulunmaktadır.

Üçü hizmete girmiş, biri hazırlanmakta olan makineli paketleme evleri, öteden beri özenlenen standard anlayışını Mersin'e yerleştirmektedir.

Dünyanın başta gelen üretici memleketler mallarına lezzet, koku ve su bakımlarından üstün bir kalitede olduğu artık herkesce kabul edilen meyvalarımızın, marketing noksaları da giderildikçe, dış ticaretimizin yarını için beklediklerimizin gerçekleşeceğini şüphede edilemez.

Bu satırların sahibi, bundan çeyrek yüzyıl önce, Dörtyoldan Almanya'ya yapılan portakal ihracatının şartlarını hatırlamakta ve yukarıda belirtilen kanıllara bu açıdan varmadadır.

O zamanlar, bütün yüklemeler geri bir düzenle yapıldığı için, mallarımız büyük ölçüde çürük vermekte ve çoğu zaman gittiği yerlerde denize dökülmekte idi. Bu durumu gözönüne alan İktisat Vekâleti 1937 de bir ekip kurarak Dörtyol - Payas bölgесine göndermiş ve o yeri Ticaret Odasıńca tertipləttirilen bir kararla portakallar işlenmiş ve Vekâlet memurlarınca kontrol edilerek yüklenmiş ve sonunda % 3 fire ile mallar yerine varmıştır.

Boy ayırması elle, paketleme ilksel şartlar altında yapılmakta idi.

O günden bu güne kadar geçen zaman içinde fazla bir şey yapılmamıştı. Son yılların süratle ortaya koyduğu gelişmeyi bu bakımdan takdir ediyor ve bu tempo ile çalışırsak, yakında, özenilen sonuçlara varacağımıza inanıyoruz.

Turunciller standardını teorik bir belge olmaktan çıkarıp, tam olarak uygulama şartlarını yerine getiren makineli çalışma tesisleri, aydın Mersinlileri öbür ihracat mallarımızın durumunu düzenlemeye de yönelmiştir. Bizi bir kat daha sevindiren nokta budur.

Değerli Mersin Valimizin yakın ilgi ve koruyucu desteğiyle bölgenin baş ihracat ürünlerinden olan tahıl (hububat) in temizlenmesini, boyanmasını, tiplere ayrılması, kısaca standart hale sokularak ihracat edilmesini sağlayacak ve milyonlara mal olacak tesislerin kurulmasına çalışılmakta olduğunu gördük.

Yabancı sermaye yardım ile girişilen bu teşebbüs, yillardan beri gerçeklesmesini desteklediğimiz bir davranışdır ve Türkiye'yi yabancı pazarlara sürekli olarak sokacak tek yoldur. Mersin aydınları bu ihtiyacı anlımışlar, üzerine eğilmişler, zorlukları yenmişler ve olumlu sonuçlara ulaşmışlardır.

Standardı yurt hizmetinde verimli bir yol olmağa yöneltlen makineli hazırlama sistemlerinin gereğini anlayan ve bunları gerçeklestiren Mersinlilerin çalışmalarını takdirle karşılıyor, başka piyasalarımızın ve başka ürünlerimizin de bu yönde harekete geçmelerini bekliyoruz.

Unutmayalım ki, büyük emeklerle yurduna sanılan standard kuralları, ancak, ona göre mal hazırlayan tesislerimiz gelişikçe gerçek faydalarnı verecektir,

TÜRK STANDARDLARINA GÖRE

Turunçgil ürünlerinin toplanması, ambalajı ve sevki hakkında bazı tavsiyeler

Ömer BUÇUKOĞLU

Bugün serbest rekabetin hüküm sürdüğü Avrupa piyasalarına bizim de geniş ölçüde girebilmemiz için imkânlarımız nisbetinde kaliteli ve standard turunçgil ürünlerini, özel sektörün piyasa boşluklarından istifade ederek, belirli zamanlarda ve devamlı olarak göndermesi için organize olması ve bu arada ürünlerin bozulmadan ve zamanında gönderileceği pazarlara en seri vasita ile intikal ettirilmesi, halledilmesi icap eden problemlerin başında yer almaktadır.

Turunçgil Ürünlerinin Toplanması :

Gerek iç ve gerekse dış piyasalara gönderilecek narenciye ürünlerinin toplanmalarında şu hususların nazarı itibare alınması gerekmektedir.

Meyve Kabuğu : Portakalda: Toplama zamanı ve yetişme bölgесine göre çeşidin tipik rengini almış bulunmalıdır. (Turunçgiller standardlarına göre)

Usare Miktarı : Ağırlık itibarıyle meyvenin Washington Navellerde % 33, diğer çeşitlerde % 35, Thompson Navel'erde % 30 dan az olmalıdır.

Limon usare miktarı : Ağırlık itibarıyle meyvenin % 25 inden az olmamalıdır.

Meyve kabuğu : Toplama zamanı ve yetişme bölgесine göre çeşidin tipik rengini almış bulunmaktadır. Bununla beraber, limonlar doğal özelliklerini bakımından yüzeylerinin en az 4/5 inde sarı rengi teşkil edemedikleri takdirde alıcı ile satıcı arasında önceden anlaşma yapılması lâzımdır.

Mandarin, Satsuma ve Wilkins usare miktarı : Ağırlık itibarıyle meyvenin % 33inden az olmamalıdır.

Meyve kabuğu : Meyve kabığının en az 2/3 ü çeşidin tipik rengini almış bulunmalıdır.

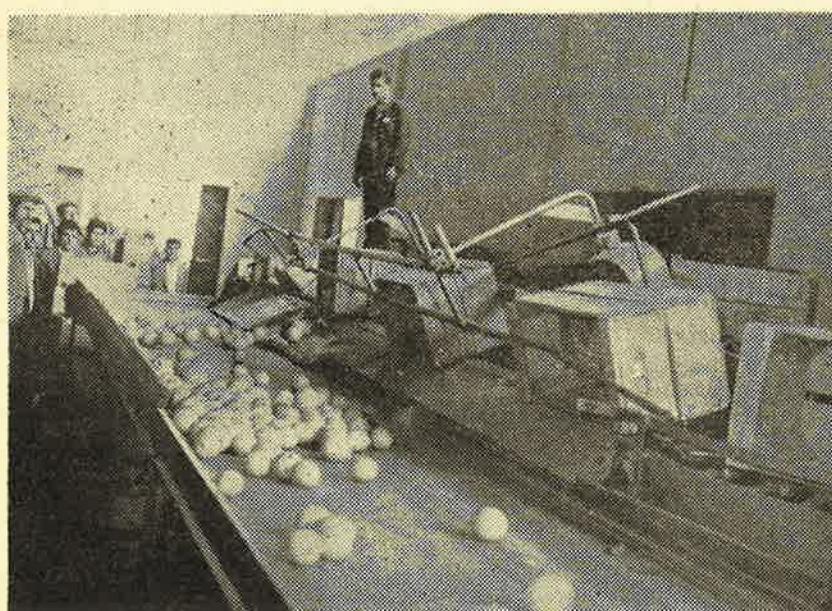
Clementine : Usare miktarı : Ağırlık itibarıyle meyvenin % 40 dan az olmamalıdır.

Meyve kabuğu : Meyve kabığının en az 2/3 ü çeşidin tipik rengini almış bulunmalıdır.

Altintop usare miktarı : Ağırlık itibarıyle meyvenin % 35 inden az olmamalıdır.

Meyve kabuğu : Toplama zamanı ve yetişme bölgесine göre çeşidin tipik rengini almış bulunmalıdır.

Meyvelerin toplanması hiçbir zaman güneş doğmasından 3 ilâ 4 saat evvel ve çiğ kalkmadan yapılmamalıdır. Yağmurlu günlerden en aşağı 2 gün sonra toplama yapılmalı ve her hali

Mersin makinalı paketleme evinde (Packing - house) bahçeden gelen mallar yüzen bandlara dökülüyor

Mersin makineli paketleme evinde (packing house) portakalların ambalajı

kârda toplama usta işçiler tarafından özel makaslar yardımı ile kapsulleri üzerinde kalmak suretiyle yapılmalıdır. Bu şekilde toplanan meyveler gayet dikkatli olarak bahçe sandıklarına konulmalı, hiç bir suretle atılarak veya dökülkerek konulmamalıdır.

Bu hususlara dikkat edilmediği takdirde meyvelerin mekanik olarak alacağı makas, tırnak, sandık kenarlarına doldurma ve boşaltma anında sürtünmelerden dolayı meydana gelecek berelenmeler yüzünden ekseriya turuncgil ürünlerinde mavi ve gri mantar hastalıkları kendini göstermektedir.

Diğer taraftan toplamlarda meyve kapsüllerinin dolayısıyle meyve saplarının çok uzun kesilmemesi lâzımdır. Zira uzun saplı kesilen meyveler temizlenme, fırçalama, yıkama ve boylara ayrılması sırasında yekdiğerini zedelemektedir. Bu arada sapsız, (Kapsulsüz) meyvelerde uzun saplı kesilen meyveler kadar aynı ölçüde tehlikeli ve mahzurludur. Toplamlarda genel olarak çuval ve benzeri toplama kaplarından çok, sert cidarlı, plâstik ve sert cisimlerden yapılmış, tabanları çuval veya bezle kapanmış açılıabilen kaplar kullanılmalıdır.

Toplama sandıkları kolayca taşınabilecek büyüklükte olmalıdır.

İçleri ot veya yumuşak bir madde ile kaplanması lâzımdır.

Meyveler sandığa muayyen bir yükseklikte konmalı, üst üste konan sandıklardaki meyveler zarar görmemelidir.

Toplama sandıkları kullanılmadan önce bir kere elden geçirilmeli, taban ve yanlardan çıkışlı olan civileri yok edilmelidir.

Temizleme ve boylara ayırma : Bahçelerden toplanan turuncgil meyveleri piyasaya gönderilmeden önce elden geçirilip yıkamalıdır. Bu yıkama işlemi, meyvenin hem kirlerinden temizlenmesini hem de zararlı ve hastalıkla karşı kullanılan kimyevî ilaçlarından temizlenmesini sağlar.

Meyveler uzunluk eksenine dikey olan en geniş kısmının çapına göre muhtelif boylara ayrılmaktadır. Türk Turunciller standardına ve meyve cinslerine göre 4 ana boy esas olarak alınmaktadır.

Meyve cinsi	Çapı
Mandarin	35— 77 mm
Satsuma	
Wilkins	
Clementina	
Portakallar	53— 98 mm
Limonlar	45— 80 mm
Altintop	70—122 mm

Bunlarda her çeşit kendi içerisinde muhtelif boylara ayrılmaktadır.

TS. 55'e uygun

MİTFAKTA-BANYODA-SANAYIDE

EN MÜKEMMEL YAKIT

DOSTLUĞUNUZU
KAZANMAK İÇİN
BU *Emniyet Başlığına*
COK ÖNEM VERDİ

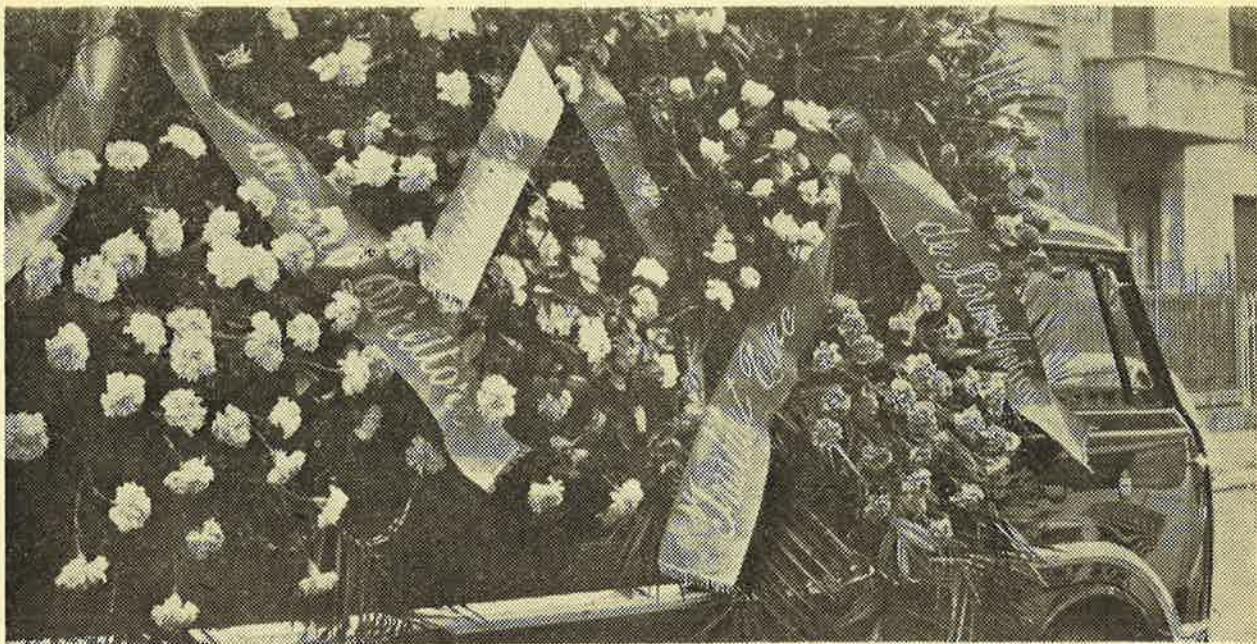
ZIRA

Ekonomik, temiz, yüksek enerjili ve kullanımı yakitlerin en emniyetli bir şekilde hizmetini sunan AYGAZ'a mahsus olan bu emniyet başlığı (detandör) temin etmektedir. AYGAZ'ın gayet mütezim ve süratli servisinden istifade etmek için...

EN YAKIN AYGAZ BAYİİNE MURACAATINIZ Veya MERKEZİMİZDEKİ
47 46 74 - 48 77 49 - 48 75 64 NUMARALARA BİR TELEFON KƏFİDİR

AYGAZ

GELECEĞİN YAKITI BUGÜNDEN HİZMETİNİZDE

Yukarıda, TSE tarafından gönderilen çelenk görülmektedir

BİR DOSTU DAHA KAYBETTİK

Dr. CARLO ROSSI ÖLDÜ

ITALYAN ENSTITÜSÜNÜN BU ACISINI ISO
ORTAKLARI DA PAYLAŞTI

Milano (Özel muhabirimiz bildiriyor)

İtalyan Milli Standard Enstitüsü Müdürü ve ISO İcra Komitesi eski
Başkan Vekillerinden Dr. Carlo Rossi 15 Ocak 1964 günü Milano'da ve
fat etmiştir.

Bütün ömrünü standard'in millî ve milletlerarası gelişmesine harca-
yan, bilgisi ve tevazuu ile tanınan bu değerli zatın cenaze töreninde ISO'yu
Genel Sekreter Mr. Henry St. Leger ile ISO Başkan Vekili Fransız Teski-
lî Afnor'un Umum Müdürü Mr. J. Birlé temsil etmiştir.

Türk Standardları Enstitüsünden hemen bir taziye telgrafı gelmiş,
törende de TSE temsilcisi ile gönderilen bir çelenk dikkati çekmiştir.

S. G.

STANDARD İtalyan Enstitüsüne ve kederli Rossi ailesine taziyet-
lerini sunar ve Dr. Rossi'nin hayat hikâyesinin, Dergimizin Temmuz 1962
tarihli 7 ncı sayısının 7. sahifelerinde bulunduğu belirtir.

Dr. Carlo Rossi'nin cenaze toreninden (Arabanın arkasındaki siyah paltolu
zat ISO Konseyi Başkan Vekili M. Birlé'dir.)

Türk Standardları Enstitüsü, İstanbul'daki standard çalışmalarını hızlandırıyor

İstanbul'da kurulmuş olan yünlü ve pamuklu teknik komitelerinin çalışmalarına bir TSE heyeti de katıldı

TSE'nin İstanbul Sanayi Odası ve İstanbul Ticaret Borsası ile işbirliği halinde hazırladıkları standard konuları günden güne çoğalmakta ve genişlemektedir.

Bu cümleden olarak İstanbul'da kurulmuş olan yünlü ve pamuklu komitelerinin bu güne kadar hazırladıkları standard tasarıları bir hayli çoğalmıştır.

Tarifler, deneyler ve malzeme adları altında gruplandırılan temel tekstil standardları tamamlandıktan sonra yünlü ve pamuklu dokumalar ele alınarak bunlar da standardlaştırılacak böylelikle önemli bir ihtiyacımız karşılanmış olacaktır.

Bu arada yapak, yün ve pamuk gibi ihraç konusu mahsullerimiz de standardlaştırılarak bunların dış piyasalarda gerçek değerleri ile satılmaları sağlanmış olacaktır.

Enstitü Genel Sekreteri İbrahim Kutlutancı ile raportör İlhan Köseoğlu'ndan mürekkep Enstitü heyeti Bakırköy'deki Aksu Fabrikasında yünlü ve pamuklu teknik komiteleri teşkil eden zevatla hazırlamış oldukları standard tasarıları üzerinde temasta bulunarak metinlerinin standard teknigue uydurulması yönünden karşılıklı fikir teatısında bulunmuşlar ve müsbet bir anlaşmaya varmışlardır.

Böyleslikle teknik komitelerin çalışmaları daha kısa zamanda daha verimli sonuçlar verecektir.

Buna paralel olarak TSE heyeti İstanbul Ticaret Borsasında yapılan standard çalışmaları üzerinde ilgili teknik komiteler dahil zevatla da toplantılar yapmış ve ön planda standardlaştırılacak konular üzerinde mutabakata varmıştır.

Son yıllarda ihraç bakımın-

dan önem kazanmış bulunan Türk Salyangozları da aynı çalışmalar arasında İstanbul Ticaret Odası ve İhracat Başkontrolörü eleanlarının da iştiraki ile standardlaştırılmıştır.

Yine teknik komitesi İstanbul'da bulunan hayvan ham ve mamul derileri ile köselelerin standard tasarılarına ait çalışmalar son safhalarına getirilmiş bulunduğuandan önumüzdeki günlerde bu konu ile iştigal eden tüccar, fabrikatör, kunduracı esnafı v.s. zevatın iştiraki ile İstanbul'da bir genel toplantı yapılarak hazırlanan tasarılar millî ve dış piyasa isteklerine

en uygun şekillerin verilmesi kararlaştırılmıştır.

Türk tütünlerinin standardlarını hazırlamakta olan teknik komite çalışmalarının da gereği kadar ihtimamlı bir şekilde ilerlemekte olduğu müşahede edilmiştir.

İstanbul'da son yıllarda kurulmağa başlayan ve henüz diğer memleketlerde de standardlaştırılmamış bulunan plastik mamulleri ile bunların yanibasında kauçuk imalâta ait standardlar üzerinde Enstitü ayrıca çalışmalar yapmaktadır. Enstitünün bu çalışmaları yeni kurulan sanayie ışık tutmakta bilhassa faydalı olacaktır.

OECD standardları ile ilgili olarak bir toplantı yapıldı

Ticaret Bakanlığı Dış Ticaret Dairesi Başkanlığının çağrısı üzerine bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda Ticaret Bakanlığının Dış Ticaret Dairesi, Standardizasyon Müdürlüğü ile Tarım Bakanlığı, İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi, Türk Standardları Enstitüsü temsilcileri hazır bulunmuşlardır. Ticaret Bakanlığı temsilcisi, OECD standardlarına göre hazırlanan turunciller ile şeftali standardlarından dolayı TSE'ye teşekkür etmiş, bununla ilgili olarak hazırlanmış olan eksper raporu örneğini göstermiştir. Daha sonra Ticaret Bakanlığının turunciller, şeftali ve üzüm standardı dışında kalan meyve ve sebzelerin standardlarının hazırlanması üzerinde çeşitli yerlerde yaptığı araştırma sonucu düzenlenen öncelik sırasını sunmuştur.

Bu arada TSE temsilcisi OECD'nin çıkarmış olduğu

standardların çıkışından iki yıl geçmedikçe revizyon göremeyeceklerini, Cenevre toplantısına kararlarına dayanarak, belirtmiştir.

Yapılan görüşmeler sonunda;

a) Meyvelerde :

Halen hazır olan yaş üzüm, elma ve armut standardlarının öncelikle tamamlanması, bunlara ek olarak cilek ve kayısı standardlarının ele alınması,

b) Sebzelerde :

Önem sırasına göre domates, taze fasulye, taze bezelye, karnıbahar, soğan ve enginarın standardlarının ele alınması, bunlara da ek olarak prasa ve hiyar standardları üzerinde bir tasarî hazırlanıp OECD'ye teklif olunması, kararlaştırılmıştır.

STANDARDLARLA İLGİLİ KARAR VE TEBLİĞLER

ihraç olunacak elma çeşitleri tesbit edildi

Ticaret Bakanlığından :

1 — Elma İhracatının Denetlenmesine dair Tüzüğün 13 ün-cü maddesi gereğince; (Ekstra Standard), (Birinci Nev'i Standard) ve (Sıra Mali Standard) namlarıyle 1963 - 1964 mevsim yılında ihraç olunacak elma çeşitlerinin en büyük boyları aşağıdaki cetylde gösterilmiştir.

2 — Adı geçen Tüzüğün 11inci maddesi gereğince aşağıdaki cetvelde yazılı boyalar her çeşidin (Standard No. 1) ini teşkil edecek ve müteakip boyaları yarımsar santimetre küçülerek (Standard No. 2), (Standard No. 3) ve ilâ olacak, çeşidin en küçük boyu 4 Cm. kuturdan aşağıya inmiyecektir.

3 — Bu karar Resmî Gazete'de neşri tarihinden 15 gün sonra yürürlüğe girecektir. (Karar 7.11.1963 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır).

1963 - 1964 yılı elma çeşitlerinin en büyük boyları

Elma çeşitleri	Kutur Cm.
Kaba elma	11
İngiliz Elması	11

Turuncgiller Standardı ile ilgili karar

Karar Sayısı : 6/2269

1 — Türk Standardları Enstitüsü tarafından hazırlanan ilişik «Turuncgiller Standard»ının yalnız ihracatta mecburi olmak üzere tabiike konulması;

2 — Bu standard hükümlerinin, yayımından 15 gün sonra yürürlüğe girmesi ve o tarihten itibaren, 5/2/1962 tarihli, 6/144 sayılı kararname ile yürürlüğe konulmuş bulunan «Turuncgiller Standardı»nın ve sözü geçen standardla ilgili 27/10/1963 tarihli, 6/1080, 6/1424 sayılı kararname-melerin yürürlükten kaldırılması;

3 — Bu standard hükümlerinin Ticaret Bakanlığında yürütülmESİ;

Tarım Bakanlığının uygun müta-leasına dayanan Ticaret Bakanlığının 24/9/1963 tarihli ve XIII.A.1-c/4626 sayılı yazısıyle yapılan teklifi üzere, 1705 sayılı kanunla, 22 Kasım 1960 tarihli ve 132 sayılı kanunun 1inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nda 30/9/1963 tarihinde kararlaşdırılmıştır.

Daldabir	10,5
Starkink	10
Starkstar	10
Kırım Elması	10
Paşa elması	9
Şih Osman	9
Şafran	9
Hüryemez	8
Karpuz	8
Hüsnü Yusuf	8
Kırmızı Değirmisi Elması	8
Sinop Feriği	8
Karabey	7,5
Elifli	7,5
Göbek	7,5
Amasya	7
Misket	7
Tost Pembe	7
Samut	7
Cukur	7
Misket (Söbü)	7
Lâz Elması	7
Yerli Tavşanbaşı	7
Sivri Göbek	6,5
Kızılca Elma	6,5
Kalvil	6,5
Yağlı Kızıl	6,5
Sinop	6,5
Kavak	6
Demir Elması	6
Niğde Misketi	6
Ak Sinop	6
Göv Elma	6
Kansız	6
Ayancık	6
Gözeme	6
Köroğlu	6
Mercimek	6
İmam Elması	6
Kırmızı Sinop	6
Ferik	6
Gök Sinop	5,5
Pervizoğlu Demiri	5,5
Taş Elma	5

Çekirdeksiz kuru üzüm ambalajlarında uygulanacak esaslar

Ticaret Bakanlığından :

Çekirdeksiz Kuru Üzüm Tüzüğünün 24 ncü maddesinin 3 ncü fıkrasında Ticaret Bakanlığına verilen yetkiye dayanılarak :

1 — Halen mevcut ambalajlara ilaveten Standard tip çekirdeksiz kuru üzümlerin,

- a) Haricen 39 - 39,5 x 27 - 28 x 18,5 - 19 Cm. eb'adında
- b) Haricen 52 - 53 x 28 - 29 x 15,5 - 16 Cm. eb'adında tahta veya mukavva kutularla da ihracına müsaade edilmesi,

2 — Yukarıda (a) fıkrasında gösterilen ambalajlar muhtevasının yağla muamele görmüş üzümler için net 175 Kg. yağlanmamış ve ince standard üzümler için net 15,5 Kg. (b) fıkrasında gösterilen ambalajlar muhtevasının ise yağla muamele görmüş üzümler için net 20, yağlanmamış ve ince standard üzümler için net 17,5 Kg. olarak tesbiti;

3 — Üzümlerin gerek tüzükte gösterilen, gerekse yukarıda teklif edilen ambalajlara 250 veya 500 gramlık selofan torbalarla da konulmasına imkân verilmesi, ancak bu hallerde bir kutuya konulacak selofan torbaların ağırlık bakımından bir örnekl olması,

4 — Tüzükteki ambalajlara selofan torbalarla üzüm konulduğu takdirde ambalaj muhtevasının net 10 Kg. (a) fıkrasında bildirilen ambalajlara selofan torbalar içinde üzüm konulduğu takdirde muhtevanın net 16,5 Kg. olması,

5 — Yeni ambalajlar ve selofan torbalar üzerine halen mer'i ambalajlara yazılmakta olan yazı ve işaretlerin konulması,

6 — 15 Kg. dan fazla üzüm koymak maksadıyla ihdas edilen yeni ambalajların AET memleketleri için AET ile imzalanın ortaklık anlaşmamızın yürürlüğe gireceği tarihe kadar muteber olması, kararlaştırılmıştır.

Bu karar neşri tarihinden itibaren 15 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Seftali Standardı ile ilgili karar

Karar Sayısı : 6/2270

1 — Türk Standardları Enstitüsü tarafından hazırlanan ilişik «Seftali Standardı»nın yürürlükten kaldırılması;

3 — Bu Standard hükümlerinin Ticaret Bakanlığında yürütülmESİ;

Tarım Bakanlığının uygun mü-

taleasına dayanan Ticaret Bakanlığının 24/9/1963 tarihli ve 7/XXI.Z.25-E/4625 sayılı yazısıyle yapılan teklifi üzere, 1705 sayılı kanunla, 22 Kasım 1960 tarihli ve 132 sayılı kanun 1. maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nda 30/9/1963 tarihinde kararlaştırılmıştır.

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nевi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallarıyle daima
müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 1364 - 2105

Standard — 2

KAVEL

KAVEL KABLO VE ELEKTRİK
MALZEMESİ LTD. STİ.
UMUM MÜDÜRLÜĞÜ

İSTINYE - İSTANBUL

Tel : 63 53 20 — 63 53 99

Telgraf : Kavelkablo — İstanbul

Mamülleri :

- I — TS — 03 e göre 10—95 mm² örgülü bakır iletkenler
- II — Termoplastik S. madde ile yalıtılmış kuvvetli akım iletken ve kabloları :
 - a) iç ve dış tesisat telleri,
 - b) Yeraltı kablosu (NYY tipi)
- III — Zayıf akım iletkenleri :
 - Telefon iç ve dış tesisat telleri.

IV — Emaye bobin telleri :
0,10 mm den 3 mm çapına kadar.

V — Plastikten boru ve profiller. PVC granül.

VI — Plastikten sun'i deri :
Çeşitli renk, desen ve kalitede dösemelik,
çantalık, sofralık v.s.
Zil (sinyal) telleri.

Standard — 3

TÜRK STANDARDLARININ MECBURİ KILINMASI

S. GÜNEYLİ

Memleketimizde halen standard konusunda uygulanmakta olan belgeleri ikiye ayırmak gerekiyor: Bunlardan birincisi 4 Aralık 1959 tarihli **Resmi Gazete** ile yayınlanan «**Türk Standardlarının Tatbiki Hakkında Tüzük**» hükümlerinden önce Bakanlıklar tarafından hazırlanan ve yürürlüğe konulan «norm mürakabe tüzükleri», ikincisi de bu Tüzük yürürlüğe girdikten sonra TSE tarafından hazırlanıp Bakanlar Kurulu kararları ile mecburi kılınan «**Türk standardları**»dır. Birinci bölümde yer alan belgeler, zamanla yerlerini Türk standardlarına bırakmaktadır. Burada, Türk standardlarının mecburi kılınması konusu üzerinde duracağız.

STANDARD'ın 23 üncü sayısının 9uncu sayfasında «mecburî kılınmağı bekleyen Türk standardları» başlıklı bir haber yayınlanmıştır. Bu habere göre, «TSE Teknik Kurulu tarafından mecburi kılınması uygun görülen ve 132 sayılı Kanun hükümlerine göre bu maksatla yapılması gereken işlem yapılmak üzere Sanayi Bakanlığına gönderilen 16 standard, on aydır bu Bakanlık tarafından elde tutulmaktadır.» Haberde ayrıca şu husus da açıklanmaktadır: «Halbuki 132 sayılı Kanuna göre bunların ya mecburi kılınmak üzere ya da mecburi kılınması mahzurlu görülenlerin bu mahzurları gösterir gerekçe ile Başbakanlığa gönderilmeleri zorunlu bulunmaktadır.»

Bilindiği üzere TSE'nin kuruluş kanunu olan 132 sayılı Kanunun 2nci maddesinde görevler sayılmakta, bu maddenin mecburdur. Standardı inceleyen C fıkrasında «mecburî olarak cek, uygulanmasını uygun bu-

yürürlüğe konmalarında faydalı görülenleri, Bakanlar Kurulundan karar alınması için ilgili bakanlıklara sunmak» hususu da görev olarak verilmektedir. Bu görev «**Türk Standardlarının Tatbiki Hakkında Tüzük**» ile çok yakından ilgili bulunmakta, hattâ bu ikinci birbirini tamamlamaktadır. Bilindiği gibi anılan Tüzük'ün 1inci maddesinde «1705 sayılı kanun hükümlerine tevkikan hazırlanıp alâkalı Vekâlet veya vekâletlerin teklifi üzerinde İcra Vekilleri Heyeti kararı ile kabul ve ilân olunduğu takdirde, bunların Türk Standardları olarak tatbikleri mecburîdir» hükmü bulunmaktadır. Bu duruma göre, ve 132 sayılı Kanunun 1inci maddesindeki «yalnız Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilen standardlar **Türk Standardı** adını alır» hükmüne dayanarak diyebiliriz ki Türk Standardı olmayan, başka bir deyimle TSE tarafından hazırlanmayan standardlar mecburi kılınamaz. Yukarıdaki hükümlerden anlaşıldığına göre ise, TSE mecburi kılınmasını uygun bulduğu standardları «Bakanlar Kurulundan karar alınması için ilgili bakanlıklara» sunacaktır.

Bu hükmeye göre Bakanlıkların durumu ne olmaktadır? Kendilerine bu hükmeye uygun olarak standard gönderilen bir Bakanlık ne yapacaktır? Kanunun hazırlanması sırasındaki çalışmalarla katılmış biri olarak diyebiliriz ki bu Bakanlık,

STANDARD'ın 23 üncü sayısında yayınlanan haberde yer alan şekilde hareket etmeyecevher sayılmakta, bu maddenin mecburdur. Standardı inceleyen C fıkrasında «mecburî olarak cek, uygulanmasını uygun bu-

lursa kararname ile mecburi kılınması için Başbakanlığa sunacaktır. Uygulanmasında çeşitli bakımlardan sakınca görüyorsa, bu sakıncaların gereklisini de ekleyerek keyfiyeti gene Başbakanlığa sunacak, Bakanlar Kızılı bu hususta son karar yeri olacaktır. Bu hüküm neden konmuştur? Memleketimizde standard çalışmalarının çok yavaş gittiği herkesce bilinmektedir. Bu hızı artırmak ve bu artışta Bakanların veya Bakanlıklar personelinin şu veya bu maksatla olumsuz hareketlerini önlemek düşüncesiyle 132 sayılı Kanunu C fıkrasındaki hükmeye zorunluk duyulmuş, konulmuştur. Buna göre, bir standard üzerinde herhangi bir Bakanlığın olumsuz bir tutumu kaldırılmıştır. Hal böyle olduğuna göre, 16 standardın Sanayi Bakanlığında bekletilmemesi gerekiydi. Bunun sebebinin personel problemi olduğunu sanıyoruz. Ancak Kalkınma Plânı da standardların yapılmasını ve uygulanmasının hızlandırılmasını öngördüğüne göre bu konuda bazı tedbirlerin alınması gerektiği inanıyoruz. Yabancı memleketlerde bu konunun halçeleri şimdîye kadar bulunmuştur. Memleketimizde de bir otokontrol sistemine gidilebilir. Nitekim lönçaların bu konuda önemli rolleri bulunduğu bilinmektedir. Bugün de çeşitli meslek teşekkürleri bulunduğu bir gerçektir. Bu teşekkürlerin bu konuda yardımcı olmaması için hiçbir sebep bulunmamaktadır.

Yakın bir gelecekte konuya bir hal çaresi bulunacağı ve bekleyen standardların Başbakanlığa sunulacağı umulmaktadır.

MISAL

S. A. S. LETO - MACHINES OUTILS

TEKMA TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

P.K. 450 GALATA — İSTANBUL

Standard — 4

DÜŞÜNMEYE DAİR...

Dr. Mehmet Ali OKSAL

İlk Çağın Anadolu - Balkan bölgesindeki büyük filozofların- dan çağımızın gerçekçi bilginlerine kadar, bir çok kimse insanoğlu'nun «düşünme» mekanizması üzerinde durmuş, şa- yet, düşünme ile standartlaştırmada arasında bugüne kadar bağlantı kuran olmamışsa, patent hakkının standart için saklanabileceğini da bir düşünce. Her düşünceyi saygıya değer bulduktan sonra...

Aristo'dan bu yana «akıl yürütmeye tekniği»nde - bu de- yim hoşuma gittiği için kullan- dim - fazla bir yenilik göze çarpıyor. Hâlâ onun ortaya koyduğu kalıplara uymayan düşüncelere «saçma» diyoruz. Uyanları da, «akıllı» buluyoruz. Aristo'nun akıl sözgeçerini, düşünmenin ilk ihtiyar- TS.1 gibi - standardı kabul e- dersek, standartlaştırmayı antolojisinin ilk sayfasını da tamamlamış oluruz.

Lojik ve psikoloji bilimleri düşünme mekanizmasını nasıl anlatırlarsa anlatsınlar, standartlaştırmayı ile uğraşanların düşüncede standartla- sayabilecek elemanlar derken, standartlaşdırılmış oluruz. Hem de tam yerine: düşünmenin temel elemanlarına.

Kavram, terim, ve tanımlamalar standartlaşdırılmadan rasyonel bir düşünce yapısı kurulamaz. Cürük düşünce yapılarının yıkıntı ve döküntülerini altında yalnız fertler değil, nice toplumlar ezilip can vermişler ve hâlâ da vermekteler... «Allah» kavramını farklı farklı anlayışlar yüzünden, tarih sayfa-

ları insan kâni ile az mı leke- lendi? Özgürlik, demokrasi, ve adalet terimlerine standart kavramlarını sokamadığımız için bugünkü dünya bir türlü sürekli bir barışa kavuşamıyor. Arkadaşlık, dostluk, ve hattâ sevgi ile ilgili davranışlarımızda, ortak bir anlayıştan yoksun olumuzun her gün kurbanı olmuyor muyuz? Sık sık toplantılara katılanların çok iyi tanıkları bir örnek verelim. Toplantılardaki görüşme ve tartışmaları hatırlayalım bir kere.

Söylenenlerle anlaşılanları söyle bir karşılaşır. Tüyleriniz diken diken olur. Ya düşündükleri ile söyledikleri ayrı olanlar ne dersiniz - ister kasıtlı isterlerse kasıtsız olsunlar. Birinin ak dediğini diğerinin kara bulması «düşünme Daltonizm'i değil de nedir ki... Bütün bunalılar, standart - dışı bir ortamın doğurduğu aksaklıklar sınıfına girerler.

Dünyanın açıklı halini mutlu bir düzene sokmakta, her seyden önce, insanoğlunun düzenli bir düşünme tekniğine kavuşma zorluluğu ortadadır. Bir diğer deyimle, düşünme mekanizmasını standartlaştırmak gerekiyor. Mekanizmanın standartlaşdırılması düşüneleri standartlaşdırma demek olmadığını belirtmeye bilmem lüzum var mı? Biri şekil ve düzen, diğeri de onun içindeki malzeme ve ruh- tur.

Düşünme elemanları olan terimlerin standartlaşdırılması ile başlayan çabaların başarısı, insanlığın yarımına etki yapacak niteliktir. Fakat kolay is değil bu. Dünyadaki çeşitli dil ve ulusların kendi çerçevelerini aşan, ortak dil ve tek dünyaya yönelen, ve nesiller boyunca uzayan bir yolu sabırla almaya inananların ancak başarabileceği cinsten bir şey.

Bir kavramı ayrı dillerde-

ki sözlüklerden tanımlamaya kalkışanlar, standartlaştırmayı başvurmadan düşünmenin gelişeceğini pek kavrayamazlar. Kisaca, standartlaştırmamın yer almadığı bir düşünce mekanizması, Aristo'dan öteye bir adım atmış sayılamaz. Diller başka bile olsa, aynı kavramı verecek terim eşitliği sağlanabilirse, düşünce âlemimiz sisten kurtulup yeter bir aydınlığa kavuşabilir. Ancak, insanın yaratıcılığını kısırlaştıracak aşırılıklara sapmamak şartı ile...

Hemen hatırlıma gelen bir noktaya bu arada dokunmadan duramayacağım. Belki şu arada sizin de aklınızdan geçmektedir. Terimlerin değişmez anımlara geldiği bir dünyada, sanatkârlar ile «politikacılar» in yapacağı bir iş kalmazsa, ne olacak? Öyle ya, artık her anlama gelen deyimlerden demet yapmak güçleşmez mi? Hayallerimizin ufukları daralmaz mı? Hayır, hayır, ne güçlesir ve ne de daralır. İşte ancak standartlar sayesinde elde edebildiğimiz maddî âlemin zenginliği ve güzelliği ortada. Hattâ diyebiliriz ki sanatkârin başarı alanını bu sayede çok daha genişledi. Fakat politikacı için bilmem ki aynı şeyi söyleyebilir miyiz? Politikacı konuşmayı yapacak mı? Elbette konuşacak. Fakat herkesin anlıvableceği bir dil ile konuşan politikacıları görmeye başlavacağımızdır. Evet, inandığı gibi düşünün, düşündüğü gibi konuşan ve söylediğine inanılan bir politikacı tipinin - bu devlet adımı gibi bir şey - gelişmesi de bu arada sağlanmış olacaktır. Görülüyorki, standartlaştırmamın «düşünme» alanına girmesi ile bütün bir dünya huzura kavuşacağına benzeyiyor. Bu mutlu olusa, kim inanmak istemez. O halde hep birlikte yardım edelim.

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

UYGUN ÇENTİKLİ PİMLER

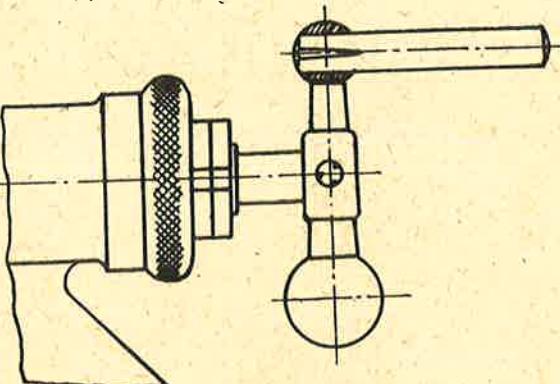
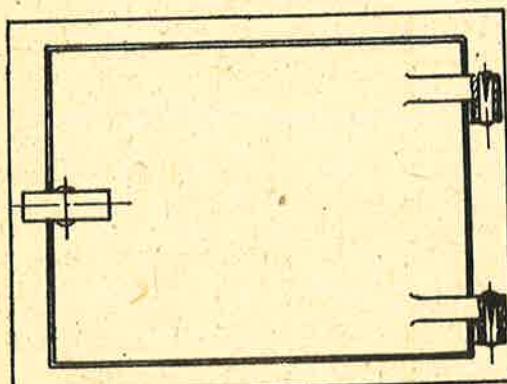
TS. 69/23

NOTCHED PINS

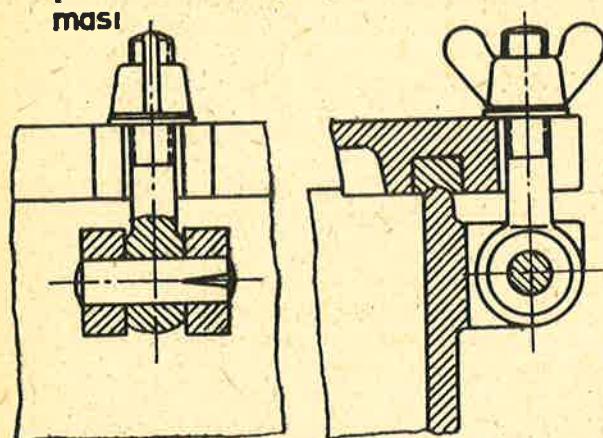
UDK. 621.886.1

Ölçüler mm dir.

Uygun çentikli pimler için kullanım örnekleri

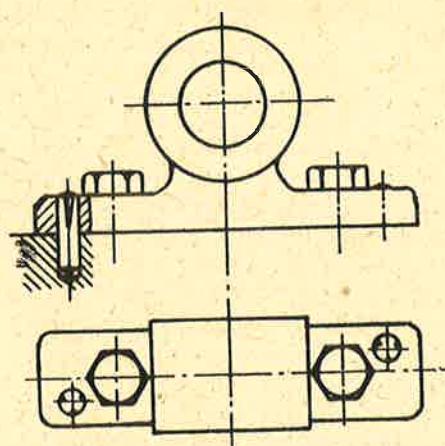

Ev fırınları kapaklarında uygun çentikli pimlerin menteşe pimi olarak kullanılması

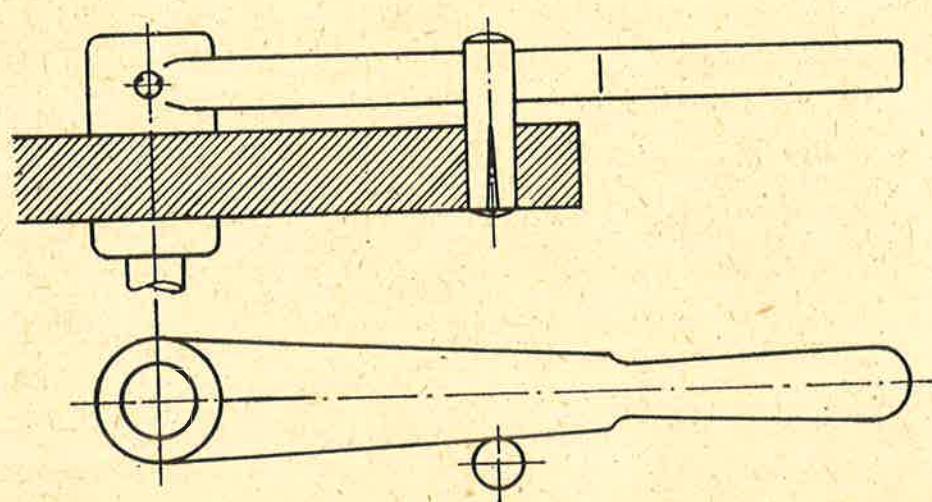

Bir kapakta uygun çentikli pimlerin mafsallı pernoarda kullanılması

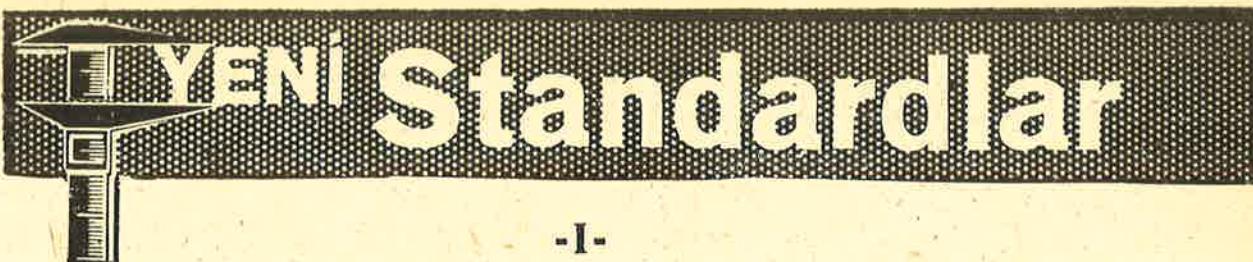
Uygun çentikli pimlerin bir çevreme koluunun tesbitinde kullanılması

Bir yatağın yerinin emniyetlenmesi

Uygun çentikli pimlerin tahdit pimi olarak kullanılması

-I-

PERNOLAR, PİMLER, SIKMA KOVANLARI VE GUPİLYALAR STANDARDI

Feyzi ÖZİL
Makina Yük. Müh.

TSE Teknik Kuruluşun kabul ettiği standard tasarılarının en önemlilerinden biri de şüphesiz pernolar, pimler, sıkma kovanları ve gupilyalar standardıdır. Sayılan pernolar, pimler, sıkma kovanları ve gupilyalardan her biri önemli makine elemanları olup endüstride en çok kullanılan parçalardır. Mübalâğa etmeden söyleyebiliriz ki memleketimizde belki yüzlerce hattâ binlerce çeşit perno mevcuttur ve imal edilmektedir. Bunlar standardize edilmeklerinden her defasında gerek münferit gerek seri halinde yeniden imal edilirler. Halbuki bunların standardize edilerek imal edilip stokta bulundurulması veya piyasaya arz edilmeleri ne büyük bir kazançtır. Bu şekilde bir perno stokunun hazırlanmasının faydalari izahın varestedir. Pernoların standard boylarıyla göre aynı malzemeden aynı tolerans limitleri içinde imal edilip yağlı kâğıtlara sarılıp stoka alınması veya piyasaya arz edilmesi teknik bakımından ileri bir adımdır.

Pernoların malzeme ve yapılışlarından bahsetmeden evvel pim ile perno arasındaki küçük farkı izah edelim. Bu ikisi de aynı makine elemanı değil midir? suali belki zihinlerde tereddüt uyandırabilir.

Dilimizde bu makine parçalarına verilen isimlere göre (pim) deyince deligine sıkı geçen makine elemanı, (perno) denilince de deliklerine oynak olarak geçen makine elemanı anlaşılmalıdır. Bündan dolayıdır ki standarda pernolar ayrı, pimler ise ayrı olarak alınmıştır.

Standardda yer alan sıkma kovanları da bir bağlama elemanı olarak kullanılmakta olup pim yerine kullanılır. Sıkma kovanları boylamasına yarık olup yerlerine çakıldıktarı zaman deliklere gayet sıkı olarak girerler. Yani yerlerinde oynamazlar, aynı zamanda iki parçayı birbirine bağlarlar. Bu makine elemanlarının da pek çok çeşidi mevcut olup bunlar da standardize edilmemeleri sebebiyle ihtiyaç hasil oldukça mü-

ferit ve özel olarak imal edilirler. Halbuki bu elemanlarda standarda alınmakla seri halinde stok edilmek veya piyasaya arz edilmek üzere önceden imal edilebilirler.

Standardın sonuncu elemanlarından biri de endüstride çok geniş çapta kullanılan gupilyalardır. Bu gupilyalar memleketimizde seri halinde imal edilen parçalar meydandadır. Binaenaleyh neşredilen bu standalla bundan böyle bu standarda adı geçen parçaların hepsinin önceden piyasaya arzedilmek üzere imalleri mümkün olacaktır. **Malzeme özelliği :**

Genel olarak perno, pim, sıkma kovası ve gupilyalar üzerine göre :

Sade karbonlu çeliklerden,

İMAR ve İSKAN BAKANLIĞI'ndan

Bakanlığımızın daimi Yapı Malzemesi Sergisinde en son mamüllerini ve mamül çeşitlerini teşhir etmek isteyen Yapı Malzemesi, Sanayici ve imalatçılarının Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğüne baş vurmaları rica olunur.

Semantasyon çeliğinden, ve Yay çeliğinden yapıılırlar.

Bunlardan sade karbonlu çeliklerle semantasyon çelikleri memleketimizde bol miktarda istihsal edilen âdi çeliklerden olup temini her zaman için mümkündür.

Yay çeliği hususiyet arz eden bir çelik olup bunun kimyasal bileşimi aşağıda gösterilmiştir :

Karbon	C %	0,52 — 0,60
Silisyum	Si %	1,5 — 1,3
Mangan	Mn %	0,60 — 1,0
Fosfor	P %	en çok 0,050
Kükürt	S %	en çok 0,050

Yapılış özelliği :

Pernolar, pimler, sıkma kovanları torna tezgâhlarında imal edildiklerinden, standardda yüzey işçiliğine önem verilmiştir. Yüzeyde çapak, tufal v.s. mevcut olmaması icabettiği gibi yüzey işçiliği de belirtilen kalitede olması lazımdır. Bunlar için tanınan tolerans limitleri de tasarıda yer almış olup, imal edilecek perno, pim ve sıkma kovanlarının bu tolerans içinde kalmaları şart koşulmuştur. Her husus tasarıya uygun olup da ölçüler tolerans sınırları dışında kalan bir perno, pim veya sıkma kovası matluba muvafık değildir. Standarda bu toleransın alınmasındaki maksat binyinlerinde değişebilirliği temindir. Gupilyalar ise özel hadde tezgâhlarında yapılmakta olup bunlarda da keza yüzey işçiliği için şartlar ileri sürülmüş ve tolerans sınırları tanınmıştır.

Muayene metodları :

Muayene metodları olarak başta sertlik deneyi gelmektedir. Semantasyon çeliğinden yapılmış pernolarla sıkma kovanlarının sertlikleri tasarıda 442, ilâ 512 Vickers olarak test edilmiştir. Semantasyon iş-

islemine tabi tutulmuş pernoların sertliği kullanılabilir yerine göre değişmekte ise de genel olarak pernoların sertlikleri 50 ilâ 55 Rockwell-C dir.

Gupilyalara, tasarıda tafsilati verilen bükme deneyi uygulanır. Ancak bu deneyi de müsbet sonuç veren gupilyalar standarda uygun addedilir, ni-

zahî standardda görülen yaylanma deneyi tatbik olunur. Bu deney enteresan olup bu deneyde uygun sonuç veren sıkma kovanları matluba muvafık ve standard olarak mütalâa edilirler.

Yurt ekonomisine büyük müsbet sonuç veren gupilyalar faydalara sağlayacak olan bu standarda uygun addedilir, ni- standardin hayırlı olmasını di- hayet sıkma kovanlarına da leriz.

'Terylene'
TÜRKİYEDE

BOZKURT TERYLEN İNPERMEABLE KUMAŞLARI SIHHAT, KOLAYLIK ve ZERAFETİN KORUYUCUSUDUR

Büyük konfeksiyon mağazalarında BOZKURT TERYLEN mamullerindeki bu iki garanti eliketini arayınız.

MAZLUM - ACT LESTHAN
67 TERYLENE
Polyester & Cotton
WITH COTTON

Bu parçasının kumasi
Bozkurt Fabrikalarında
imal edilmiştir
Kalitesi Fabrikada garanti altındadır.

BOZKURT

Standard — 6

Elektrik Şebeke Gerilimleri Standardı

Kemal TAN

Yüksek Elektro-Mekanik Mühendisi

Enstitümüz Teknik Kurulunun 6.11.1963 tarihli toplantısında kabul edilerek Türk Standardları arasında yerini almış bulunan Elektrik Şebeke Gerilimleri standardı, planlı yatırıım döneminde bulunan memleketimize azımsanmıyacak hizmette bulunacaktır.

Sanayide ileri gitmiş memleketler, ilerlemiş bulunan sanayinin nümetlerinden faydalananmak gibi, bu alanda geri kalmış memleketlere göre bir üstünlüğe sahip bulunmaktadır. Geri kalmış memleketlerin aleyhindeki bu farkın etkilerini kısmen azaltmakta ve biraz olsun onları teselli etmeye yardımcı bulunan iki noktanın önemini de herkes tarafından kabul edilmektedir.

Bu noktalardan birincisi, teknığın ve bilimin artması ve ilerlemesi sonucunda sanayi makinelerinin ve genel olarak üretim tesislerinin artan veriminden, bu sanayii yeni kurmakta olan geri memleketlerin daha fazla faydalananmaları ve hiç olmasa yüksek verimli sanayi tesislerini meydana getirmek için, ileri memleketlerin daha önce para ve emek sarfı ile meydana getirmiş bulunduğu düşük verimli makine ve tesislerin amortisman ömrü süresini beklemeye mecbur kalmalarıdır.

Geri kalmış ülkelerin ikinci teselli noktaları ise sanayi ve işletme alanında elde olunan deney sonuçlarından faydalananmaka ve aynı deney süresini geçirmeğe mecbur kalmaları yani; kısa deyimi ile Amerika'yı keşfetmek için Kristof Kolomb'un yerine ve mevkiine düşmemeleridir.

Elektrik şebeke gerilimleri standartı da bu, anlamda en önemli standartlardan birisidir ve ileri memleketlerin bu alanda düştükleri hataların yurdumuzu ve elektrik şebeke ve tesislerimizi koruyacak bir standartdır.

Elektrikte gerilim yükseldikçe enerjinin daha uzak mesafelere ve daha az kayıpla taşınması müsait hale gelmektedir. Ancak gerilimin yükselmesi ve bu yüksek hattta tutulabilmesi için yalıtkan malzemenin de yeteri kadar dayanıklı olması gereğinden bu iş yalıtkan malzemenin olumlaşması basamakları ile yavaş yavaş ve adım adım yol almıştır. Meselâ 1938 yılında İstanbul Teknik Üniversitesindeki Elektrik hocamız merhum Burhanettin Sezarar 35 KV dan yüksek gerilimli elektriğin okutulmasını lüzumsuz bulurken, 25 yıl

sonra Keban projesinde 400 KV kullanılacağını elbette düşünemezdii. Zira yalıtkanlar ve transformatör hatta elektrik üreticileri ile kesme kapasitesi çok yüksek elektrik kesicilerinin bu kadar hızla gelişeceğini, bizzat bu alanın önderleri bile ümit etmemislerdir.

Yine 1965 yılından önce, yüksek gerilimli elektrik hatlarının, düşük zaman, altındaki tesislere elektriksel, yönden bir zarar getirmesine buralara yapılan çelik ağ filelerin konusundan Çatalağzı - İstanbul enerji nakil hattı dolayısıyle, teknik eleman bakımından en ileri bir idaresi olan PTT ile yapılan muhabere ve müzakerelerde, elektrik şebeke gerilim teknigindeki hızı ilerlemenin bir canlı misaliidir. Bu alanda keşfedilen ve hattın iki başına konulan kuranportör röleleri, kopan hattın düşme hızından çok daha yüksek bir hızla arızalandan hattın elektrik akımını kesebilme ve artik bu emniyet ağlarının kullanılmasına lüzum ve ihtiyaç bırakmaktadır.

Teknığın ilerlemesi ile her yeni elektrik şebeke sistem ve gerilimleri de mütemadiyen değiştiğinden ileri memleketlerde bir kez eski gerilimde göre düzenlenen tesisler ve hattı meskenlerde bu gerilimlere uygun cihazların temini ve çalışması şebekeyle bunları da değiştirmeye mecburiyeti, şebeke gerilimlerini değiştirmeye hale getirdiklerinden, bu memleketler ister istemez değişik ve çok gerilim kullanmaya mecbur olmaktadır. BUNDAN BAŞKA YENİ ŞEBEKELERİN DEĞİŞİK GERİLIMLERINE, Eski şebekelerin eski gerilimlerine de uyabilmek zorunda bulunan cihazlar da değişik gerilimlerde çalışmak üzere tertibi haiz olmadıkça piyasa sürümlü döşmekte ve her gerilime göre tertibat ise imalatımları yükseltmektedir.

Bunun izdirabını çekten ileri memleket uzmanlarının tavsiyeleri ve en son teknik gelişmelerle elde olunan en uygun sonuçlar ile üyesi bulunduğumuz IEC Pub. 38 esasları da göz önünde bulundurularak hazırlanan şebeke gerilimleri standartı 43 resmi ve hususi teşekkül ve idarelerle üniversitelerimize gönderilmiş ve gelen mutalealara göre tekrar gözden geçirilerek son şekli verilmiş tir.

Standard (Konu, Tarif, Kapsam) bölümünde nominal, en yüksek ve en alçak gerilimlerin tarifinden sonra,

elektrik enerjisi nakil hatları ile televizi şebekeleri dışında kalan elektrik tesis, makine ve cihazlarında kullanılan gerilimlerin bu standartın kapsamı dışında bırakıldığına işaret etmektedir.

Sınıflandırma ve özellikler bölümünde 100-1000 Volt sınıfına giren ve alçak gerilim denilebilecek gerilim 220/380 V alınmış ve sınıfına giren mahdut bir kısmında kalmış bulunan 110/190 V ise ancak hükümetin muvafakat ile ve mecburiyet olmadan kullanılmamak kaydile standart'a ithal edilmiştir. Doğru akım içi standart gerilimler 600-1200-2400 volt olarak kabul edilmiştir.

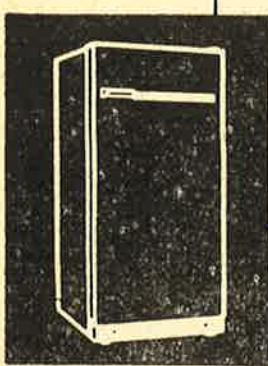
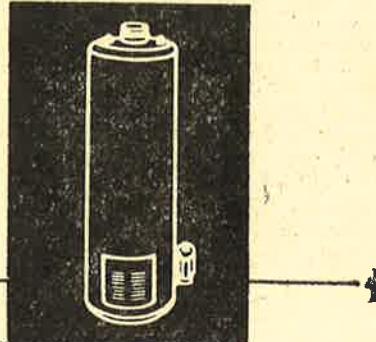
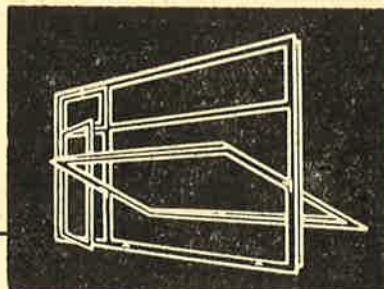
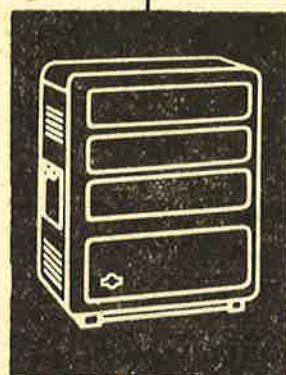
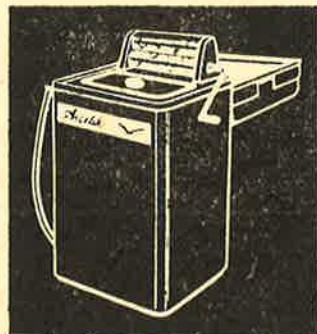
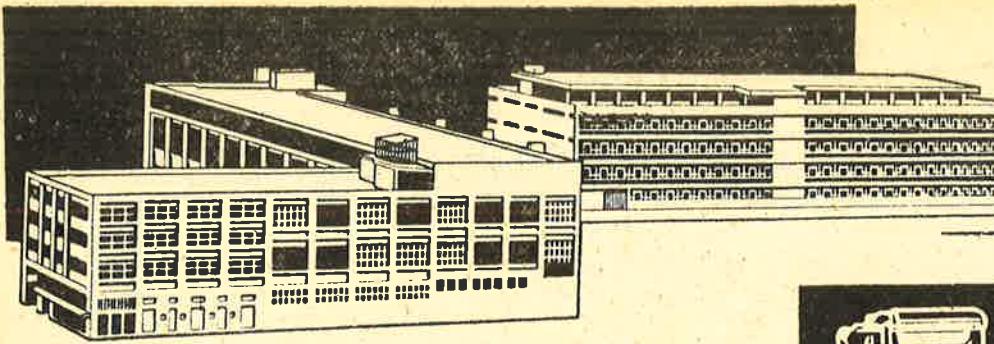
1 KV - 60 KV sınıfına giren ve orta gerilim denilebilecek gerilim sınıfından da esas 15 ve 30 KV gerilimler kabul edilmiş ve 3-6-10 KV luk gerilimler ile elektrikli cerde kullanılabilecek özel gerilimler mecburiyet altında ve hükümet müsaadesile kullanılmak üzere standart'a ithal edilmiştir.

60 KV dan yukarı bulunan ve yüksek gerilim sınıfından ise 150 KV gerilimi standart bir gerilim olarak alınmış 60 KV mecburiyet ve özel müsaade ile kullanılmak üzere standarda dahil edilmiştir. 150 KV dan yukarı ve henüz bütün dünyada etüd halindeki gerilimler için sadece not ilâye olmuştur.

Böylece bugün bir kasaba için tesis olunan 150 KV'u 35 KV'a düşüren veya 35 KV dan 220/380 Volta düşüren bir transformatör postası, bu kasaba 8-10 sene sonra büyütürek ihtiyaca cevap veremediği onda, derhal bunun yerine daha büyük güçte bir posta yerleştirip bu postaya ihtiyaç duymaya başlamış diğer bir kasabayla ve oradaki daha küçük güçlü postayı da, bir köy elektrik postasına kolayca aktarmak mümkün olacaktır.

BUNDAN BAŞKA STANDARD OLARAK kabul edilen ve adedi pek az olan gerilimler için yedek veya yardımcı teçhizat temini de kolaylaşacak, imalatçılarımız Türkiye'de standart ve tek tip olan gerilimlere uygun imalatlarını daha ucuzu mal edebileceklerdir.

Türk Standardları Enstitüsü bu standart ile de memleketimize ve sanayicilerimize bir hizmet edebilmiş ise, bunu kıymetli vakit ve zamanları esirgemeden bu standarı olgun hale getirmekte mutaleasını esirgeyenlerle paylaşmaktan zevk alacaktır.

SUTLUCE, KARAAGAC CAD., 2-4, TEL.: 49 44 00

BAŞKA ÜLKELERDEKİ STANDARD KURULUŞLARI TANIYALIM

BREZİLYA TEKNİK STANDARDLAR BİRLİĞİ

(ASSOCIAÇÃO BRASILEIRA DE NORMAS TECNICAS)

Kuruluş :

1935 yılından beri yürürlükte bulunan mazeme testleri laboratuvarlarının birleştirilmesi ile meydana gelmiştir.

Ekim 1940 da kurulmuştur.

Üyeleri :

Kısa adı ABNT olan Brezilya Teknik Standardlar Birliği'nin üyeleri aşağıdaki bölümlerde toplamıştır :

I — Kooperatif Üyeler :

Sınai ve ticari teşebbüsler, teknik birlikler.

II — Kişisel Üyeler :

Teknik eksperler, sanayiciler, iş adamları, öğrenciler.

III — Hükümet kuruluşları :

130 hükümet kuruluşu.

ABNT 3300 üyesi olan 870 kooperatif, 2300 kişisel üye ve 130 hükümet kuruluşlarından meydana gelmiştir.

Gelirler :

ABNT'in gelirleri aşağıdaki kaynaklardan sağlanmaktadır :

Üye ödentileri :

Kooperatif üyelerden 6.700.000 (Cruzeiros) yani bir ünetesi 5.1/2 Amerikan senti ve 930.000 Cruzeirosu, özel kişilerden.

Özel ve genel kurumlarca hazırlanan şartname ve anlaşmalardan kendilerini ilgilendiren standardların incelenerek etüt edilmesi karşılığı alınan değerler.

Neşriyat satışlarından elde edilen değerler. 1960 yılı için ABNT'nin geliri 8.500.000 Cruzeiros'a ulaşmıştır.

Bu yaklaşık olarak 4.250.000 TL.'dır.

Birliğin yapısı :

ABNT bir Yönetim Konseyinin genel netlenmesi ve bir müdürün (Genel Sekreter) yönetimindedir.

Yönetim Konseyi :

Genel Kurul tarafından kendi üyeleri arasında 3 yıl için seçilir.

Genel Kurulda, kooperatif üyeleri ve hükümet delegelerinin her birinin beş oy, kişisel üyelerin birer oy hakkı vardır.

Konsey yirmi üyeden meydana gelmiştir. Bunların 5'i sanayici üreticiler, 5'i tüccar ve hükümet delegeleri, tüketiciler, 5'i teknik kuru-

luşlar (hükümet teşkilâti, mühendisler, kimya-gerler, birlikler, laboratuvarlar) diğer 5'ini ise çeşitli üyeleri meydana getirmektedirler.

ABNT üyeleri aşağıda belirtilen teknik kurullarda gruplanmıştır :

İnşaat, makina, metalürji, ulaşırma, tekstil, sanayi, madenler, sıvı yakıtlar, kimya sanayii v.s.

Halen ABNT'nin merkez ve şubelerinde görevli 70 tane komite ve su komite çalışmaları bulunmaktadır.

Standard tasarılarının hazırlanmasında kullanılan metodlar, teknik standartların geliştirilmesi için izlenen kurallar :

— Özel bir şirket, teknik bir kurum veya bir hükümet delegesi tarafından yapılan müra-acaat üzerine genel sekreterlik bir standardın etütünü üzerine alır.

— Başka ülkelerde bu konuda hazırlanan standartlar incelenir.

— Üretici veya yoğaltıcılarından kurulu bir komite düzenlenir. Bu komiteye hükümet kuruluşlarının, tüketici veya yoğaltıcıların, sekretaryalığın, teknik eksperlerinin yardımları sağlanır.

— Komite bir tasarı hazırlar. Bu tasarı üyelere ve isteyenlere gönderilir.

— Tasarı üzerindeki düşüncelerin bildirilmesi için 3 - 6 ay süre verilir.

— Bu düşüncelerin arkası alınınca komite taslağın revizyonunu yapar.

— Tasarı bu işlemlerden sonra yayımlanır. Oya sunulur. Oy hakkı ABNT üyeleri ile sınırlanmıştır. Eğer üyelerin 2/3 si olumlu oy kullanmışsa standard kabul edilir.

Alâmeti farika :

Birliğin tescil edilmiş bir alâmeti farikası (markası) vardır. Ayrıca «Her maddeye özgü ayrı bir marka vardır.»

Kendi ürün ve yapıklına bu markayı koymak isteyen üretici veya yoğaltıcı, gerekli kullanma şartlarını önceden kabul etmiş olur. Malının zaman zaman kontrolunu, incelenmesini sağlamak üzere örnekler vermek zorundadır.

Başlangıçta bu şartları kabul etmiş bulunanlar markayı kullanabilirler.

Haberleri

ISO

REKOMANDASYONLARI

- ISO/R. 348—1963— Kömür nümunelerinin doğrudan Volumetrik metodu ile rutubet nisbetlerinin tayini.
- » » 349—1963— Kömürün Audibert - Arnu, Dilatometre metodu ile tecrübeleri. Kömürde (Bomb Combustion) istial bombası ile klor tayini.
- » » 350—1963— Yüksek harayette istial metodu ile kömürde tüm küükürt miktarı tayini.
- » » 351—1963— Yüksek harayette istial metodu ile kömürde klor miktarı tayini.
- » » 352—1963— Mamul yazı kâğıtları ile bazı kısımların boyutlarını belirtme metodu.
- » » 353—1963— Yansıma odası içinde birlikte çalışan massetme nisbetinin tayini. Bilyalı yataklar - Mahrut bilyalı yatakların sınırlanmış boyutları.
- » » 354—1963— Kokulu yağlar; tecrübe metodlarına tatbik olunabilen tecrübe nümunelerinin hazırlanması.
- » » 355—1963— Ses veya gürültü kesafet nisbetlerile kuvvetlerinin tarifi.
- » » 356—1963— Sinematograf: 35 milimetre projeksiyona mahsus projeksiyon adesesiının kutru, ve filimlerde sekilsiz resimlerde en yüksek rüyet nisbeti.
- » » 357—1963— Sinematograf : 16 milimetre filmde projeksiyonla görüş sahası.
- » » 358—1963— Sinematograf ; 35 milimetre film üzerinde 4 manyetik ses kaydetme cihazı kayıt başlıklarına maham tayini.
- » » 359—1963— İyonlaştırma isminin ana sembolü.
- İNGİLİZCELERİ**
- ISO/R. 348—1963— Determination of moisture in the analysis sample of coal by the direct volumetric method.
- » » 349—1963— Audibert-Arnu dilatometer test for coal.
- » » 350—1963— Determination of chlorine in coal by the bomb-combustion method.
- » » 351—1963— Determination of total sulphur in coal by the high temperature combustion method.
- » » 352—1963— Determination of chlorine in coal by the high temperature combustion method.
- » » 353—1963— Method of expression of dimensions of precessed writing paper and certain classes of printed matter.
- » » 354—1963— Measurement of absorption coefficients in a reverberation room.
- » » 355—1963— Rolling bearings. Tapered roller bearings. Boundary dimensions.
- » » 356—1963— Essential oils. Preparation of test sample applicable to methods of test.
- » » 357—1963— Expression of the power and intensity levels of sound or noise.
- » » 358—1963— Cinematography. Maximum aspect ratio of projector aperture for projection of 35 mm non-anamorphotic motion-picture films.
- » » 359—1963— Cinematography. Projected image area for 16 mm film.
- » » 360—1963— Cinematography. Location of recording heads for four magnetic sound records on 35 mm film.
- » » 361—1963— Basic ionizing radiation symbol.

IEC Genel Kurulu Mayıs ayında toplanaacak

Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (IEC) Fransa'da Aix-Les-Bains'de genel kurulunu toplayacaktır.

Bu, 29. Genel Kurul toplantısı 19-30 Mayıs 1964 günleri içinde olacaktır. Genel Kurulun gündeminde olan konular ileriki sayılarımızda okurlarımıza sunulacaktır.

Danimarka malzeme Kodlandırma kuruluşunun isteği

Danimarka Merkez Kataloglama Ofisi, Millî Savunma Bakanlığımızdan bazı bilgiler istemiştir. Bu bilgilerin Türk Standardları Enstitüsü ile ilgisi gören sözkonusu Bakanlık isteği TSE'ye duyurmıştır.

Danimarka Ofisinin istediği bilgi Türk Standardları Enstitüsü'nün yayınları, çalışmaları, adresi ve milletlerarası kodları üzerinedir.

Orta Doğu Teknik Üniversitesinin isteği

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi İnşaat Bölümü Başkanı Prof. Murat Dikmen, TSE ilgilileri ile yaptığı görüşmede gerek kendisinin ve gerekse sözkonusu bölümdeki arkadaşlarının Türk Standardları Enstitüsü'ne yardıma hazır olduklarını bildirmiştir. Mühendislik Bölümü ilgililerinin yapacakları yardım TSE'ye ISO kanalı ile gelen dokümanlar üzerinde teknik görüşlerini duyurmaktı.

Bu yardımla TSE'nin milletlerarası çalışmaları daha da genişliyecektir.

Durum TSE'de kıvançla karşılanmıştır.

Tekstil Deney metodları

Pakistan Standardlar Enstitüsü tarafından hazırlanan Tekstil Deney Metodları adlı doküman, üzerinde görüşünü bildirmesi için TSE'ye gönderilmiştir. TSE bilgi almak üzere bu dokümanı Sümerbank Genel Müdürlüğüne göndermiştir.

ISO'nın küçük el aletleri ile ilgili dokümanı

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) nin 29 sayılı Teknik Komitesi küçük el aletleri ile ilgili bir doküman hazırlamıştır. ISO'ya üye tüm standard kuruluşlarına gönderilen bu doküman üzerinde fikir sorulmaktadır. Sözkonusu doküman TSE'ye de gelmiştir. TSE'nin bu konu ile ilgili Makina Hazırlık Grupu incelemeler yapmaktadır.

IEC'nin Ferromanyetik Malzemeleri

Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (IEC) ferromanyetik malzemeleri üzerinde çalışmaktadır. Bununla ilgili olarak hazırladığı dokümları kendisine üye ülkelere göndermektedir.

Ferromanyetik ilgili bu çalışmalar TSE Elektrik Hazırlık Grupunda incelenmeye başlanmıştır.

Elektroteknik Tüpler ve Valfler

IEC tarafından hazırlanan bulunan elektroteknik tüpler ve valflerle ilgili tasarı TSE'ye gelmiştir. TSE, IEC'nin 39 sayılı teknik komitesince hazırlanmış bulunan bu tasarıyı inceleyecek, görüşünü bül direcektir.

BAŞKA ÜLKELERDE HAZIRLANAN STANDARDLAR

ALMANYA (DNA)

- DIN 1912 Metal kaynağı, eritme kaynağı, tortu döküntü kaynağı
DIN 8551 I Kaynakla kesmede kullanılan ilâç, kesme formlarına uyma rekomanasyonu, elkaynağı ile çelik üzerinde kemer açma.
DIN 8551 II kaynakla kesme hazırlıkları, kesme formlarına uyma rekomanasyonları, çelik için gaz kaynak.
DIN 40008 Elektroteknoloji
DIN 468 Makinalarda dirsek saplar, örnek dirsekler.
DIN 11025 Tarım aletleri, otomatik olmayan römork bağlantıları
DIN 7825 Sanayi kamyon ve römorklerinin çeneleri
DIN 11347 Tarım araçları için bakım setleri
DIN 43252 Trolleybüs motorları için taslak
DIN 7812 Tarım römorkleri için lastik tekerlekler
DIN 7814 Tarla traktörleri için lastik tekerlekler
DIN 7815 B1. 1 Bisiklet için çeneler
DIN 7815 B1. 2 Motorsiklet için çeneler

GÜNEY AFRIKA BİRLİĞ (SABS)

- S.A.B.S. 083-1962 Ses cihazları ve işitme kodları

HİNDİSTAN (ISI)

- IS.2182—1962 Makina avadanlıklarının göstergelerinde belirtilen semboller için rekomanasyonlar
IS. 560—1961 Fenni BHC
IS. 563—1961 Fenni DDT
IS.1827—1961 Akişkan amine asit
IS.1833—1961 Fenni diyazinon
IS. 564—1961 Toz temizleyen pudra halinde DDT

JAPONYA (JISC)

- JIS.D.4411—1960 Otomobiller için fren astarları (kaplama)
JIS.D.4230—1960 Otomobiller için lastik tekerlekler
JIS.D.4231—1960 Otomobillerde kullanılan lambalar
JIS.D.4202—1960 Otomobil lastiklerinin boyutları
JIS.D.4311—1960 Otomobil şanzıman kaplaması
JIS.D.5701—1961 Otomobil elektrik kornaları
JIS.D.9419—1960 Bisiklet tekerliği göbeği
JIS.D.9456—1961 Bisiklet için kilit
JIS.D.9455—1961 Bisiklet için hava pompası
JIS.D.9431—1961 Bisiklet selesi
JIS.D.9421—1961 Bisiklet genesi
JIS.D.9420—1961 Bisiklet tekerlek parmaklığı
JIS.D.9418—1960 Bisiklet için serbest tekerlek ve tekerlek göbek dişi
JIS.D.9416—1961 Bisiklet pedali
JIS.D.9417—1961 Bisiklet için zincir
JIS.D.9415—1961 Bisiklet için tekerlek zinciri ve krant
JIS.D.9412—1961 Bisiklet didonu

SATIN ALACAĞINIZ
MALLARDA

T S

MARKASINI ARAYINIZ

BU ALÂMETİ FARİKAYI TAŞIYAN
MALLAR

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Tarafından Hazırlanıp

Kabul Edilen

STANDARDLARA GÖRE İMAL EDİLMİŞTİR

BU MARKAYI TAŞIYAN MALI

İNANARAK ALIN

GÜVENEREK KULLANIN

İngiliz Standardları Enstitüsünün Türkçe olarak yayımlanlığı üç şartname

İngiliz Standardlar Enstitüsü yayınlamış olduğu 3662 standardın yanı sıra bazı standardlara yardımcı olmak amacıyla elkitapları çıkarmaktadır.

Burada Türkçe olarak hazırlanıp basılan üç şartnameden söz edeceğiz.

Bu şartnamelerin ingilizce ve türkçeleri birarada basılmıştır.

B.S. 132

«BUHAR TÜRBİNLERİ»

Kitabın ilk bölümünü onaltı başlık taşıyor bu başlıklar sırasıyla şunlar :

- 1 — Takat
- 2 — Ekonomik takat
- 3 — Nazım karakteristikleri
- 4 — Süratin tanzimi
- 5 — İmdat nazımının buharı keseceği sürat
- 6 — En fazla sürat
- 7 — Buhar ve hararet sərfiyati
- 8 — Makina yağının hararet hadleri
- 9 — Yüksek hararete maruz olan parçalar
- 10 — Kazan tazyikine maruz parçalar için su tecrübe
- 11 — Makine yağı
- 12 — Paralel çalışma
- 13 — Sarsıntı ve gürültü
- 14 — Dönecin krifik süratı
- 15 — Buhar cetveleri
- 16 — Standard teçhizat

Bütün bu 16 maddelik anlatım, tarifler ve onbir sayfaya süzdirilmiş koşullar var.

En son sayfada ise salık verilen standard güçler ile buhar tazyikleri kilovat olarak sıralanmış.

B.S. 140

«ENDÜKSİYON MOTORLARININ ROTOR DEVRELERİ İÇİN YOLVERİCİLER VE KONTROLLER»

Şartname ters yönde geçen akımla durdurma tertibatı olan modeller dışında üç fazlı bilezikli motorların rotor devreleri için kullanılan sıvıklı yolverici ve kontrolleri kapsamaktadır.

Şartnamenin alanı belirtildikten sonra genel tariflerde motor yolvericileri üçe ayrılmış :

- 1) Reostalı yolvericiler
- 2) Oto transformatör yol vericiler
- 3) Endüksiyon motorları
Anahtarlı yolvericiler :

Reostalı yolvericilerin sekiz şekilde yapıldığı da anlatıldıktan sonra koruma tipleri belirtilmekte ve güc, boy ve işaretler bölümleri gelmektedir.

Yol vericilerin standard boyları ile kontrollerde kullanılacak standard boyalar cetvelerde belirtiliyor. Bu arada bazı bilgilerin tüm modellere silinmez bir şekilde yazılması belirtiliyor. Bunlar sırasile :

- 1) Fabrikanın adı veya alâmeti farikası
- 2) Modelin beraber kullanılacağı motorun en çok fren beygir gücü
- 3) Tam yükle normal çalışma halinde modelin taşıyacağı en yüksek rотор cereyanı
- 4) En yüksek rotor voltajı

Denemeler; bir model üzerinde uygulanması gereken denemeler üzerinde duruluyor. Tüm denemelerin de bir model üzerinde uygulanmasının gereksiz olduğu da belirtiliyor.

Usulen yapılacak denemelerin sonunda bir teklif için gerekli bilgiler de sıralanmış.

Bu şartname sıvıklı yolvericilere özgü bazı hesaplamalarla son buluyor.

B.S. 353

«HİDROLİK TÜRBİN DENEMELERİ»

Bu şartnamenin türkçesi hayli eski. Basım ve hazırlanış yılının önceliği dilinin de eski kalmasını sağlamış.

Kitap iki bölüm.

Birincisi. Kendi arasında 17 tarife ayrılmış.

- 1) Tazyikli boru (Tazyikli Türel), 2) Ön havuz, 3) Su terazisi, 4) Cebri boru, 5) Akım, 6) Total Düşüm, 7) Tazyik Düşümü, 8) Total işleme düşürüm, 9) Brük düşüm, 10) Total işleme düşümü, 11) Net yahut tesir yapan düşüm, 12) Yıllık kullanılabılır hidrolik enerji, 13) Kullanılabılır hidrolik takat, 14) Elektrik takatı, 15) İstihsal edilen takat, 16) Süratteki değişme, 17) Tazyik değişimeleri.

II. Bölüm deneme şartları ve usulleri.

Hidrolik Turbin Denemeleinde, aşağıdaki değerlerin bulunması gerekmektedir.

- a) Akım
- b) Net düşüm
- c) Turbinin dönüm sayısı
- d) Turbin şaftındaki mekanik güç
- e) Düzen sırasındaki hız ve tazyik değişimeleri.

Ekleme bölümünde öteki şartnamelerde olduğu gibi «Makul mat istenirken veya ısmarlanırken verilmesi lâzım olan tâfsilât» sıralaması vardır.

A.E.I.

TSE Laboratuvarları için AID kanalı ile gelen yayınlar

KİMYA

- Quantitative Organic Analysis James S. Fritz - George S. Hammond
Outlines Of Methods Of Chemical Analysis G. E. F. Lundell and James Irvin Hoffman.
Inorganic Quantitative Analysis Carroll Wardlaw Griffin.

MATEMATİK

- Technical Calculus and Analysis Harold S. Rice and Raymond M. Knight.
Technical Mathematics Harold S. Rice and Raymond M. Knight.
Mathematical Handbook (For scientists and engineers) Granino A. Korn and Theresa M. Korn.
Handbook Of Probability and Statistics With Tables Richard Stevens Burington - Donald Curtis May Handbook No. 44
N. B. S.

ÇEŞİTLİ TEKNİK KONULARDA

- The Lineman's Handbook Edwin B. Kurtz.
Major Appliance Servicing Percy T. Brockwell, Jr.
How to Repair Household Appliances Percy T. Brockwell, Jr.
1963 World Almanac and Book of Facts Pub. by New York World - Telegram.
Van Nostrand Books 1963 (General Catalog)

GENEL FİZİK

- Experiments in Applied Physics Norman C. Harris
Physics for Science and Engineering Weber - White - Manning
Handbook of Physics Edited by E. U. Condon and Hugh Odishaw.
Dictionary of Physics Com. and Ed. by H. J. Gray
Dictionary of Applied Physics Ed. by Sir Richard Glazebrook
Vol. 1: Mechanics-Engineering-Heat
Vol. 2: Electricity
Vol. 3: Meteorology-Metrology and Measuring Apparatus
Vol. 4: Light-Sound-Radiology
Vol. 5: Aeronautics-Metallurgy
American Institute of Physics Handbook Sponsored by American Institute of Ph.
Introduction To Modern Physics F. K. Richtmyer, E. H. Kennard, T. Lauritsen.
Experimental Atomic Physics G. P. Harnwell and J. J. Livingood.
Experiments In Physics (A Laboratory Manual of) Leonard Rose Ingersoll Miles Jap Martin - Theodore Alton Rouse.

ÖZEL FİZİK KONULARI

- Engineering Mechanics S. Timoshenko - D. H. Young
Introduction To Mechanics and Heat Nathaniel H Frank
Mechanics John C. Slater - Nathaniel H. Frank
Introduction To Statistical Mechanics Ronald W. Gurney
Theoretical Mechanics (an Introduction To Mathematical Physics) Joseph Sweetman Ames - Francis D. Murnaghan.
The Theory Of Heat Ration Max Planck
Heat and Thermodynamics Mark W. Zemansky
Kinetic Theory Of Gases Earle H. Kennard
Light Photometry and Illuminating Engineering William E. Barrows
Theory Of Elasticity S. Timoshenko - J. N. Goodier
Advanced Dynamics S. Timoshenko - D. H. Young
Statics and Strength of Materials Milton G. Bassin - Stanley M. Brodsky
Microwave Measurements Edward L. Ginzton
Microwave Ferrites and Ferrimagnetics Benjamin Lax - Kenneth J. Button
Introduction To Microwave Theory W. A. Atwater
Temperature (Its Measurement and Control In Science and Industry) Vol. Three Part 2 : Applied Methods and Instruments. Charles M. Herzfeld (Editor-in-Chief) edited by A. I. Dahl

GENEL MÜMENDİSLİK KONULARI

- Handbook Of Engineering Fundamentals Ovid H. Eshbach
Engineering Science Vol. II-III H. B. Brown - A. J. Bryant
Tables Of Physical and Chemical Constants (and some mathematical functions) G. W. C. Kaye - T. Laby

MAKİNA - İNŞAAT

- Magnetic Tape Instrumentation Gomer L. Davies
Fluorescent Lighting Manual Charles L. Amick
Handbook Of Instrumentation and Controls Howard T. Kallen
Motor Selection and Application Charles C. Libby
Theory Of Structures S. Timoshenko - D. H. Young

RADYO İZOTÖPLARI — RADAR — NÜKLEER REAKTÖRLER

- Radioisotopes In Biology and Agriculture C. L. Comar
Introduction To Radar Systems Merrill I. Skolnik
Nuclear Reactor Plant Data The American Society Of Mechanical Engineers
Volume I : Power Reactors
Volume II : Research and Test Reactors

ELEKTRİK VE ELEKTRONİK KONULARDA

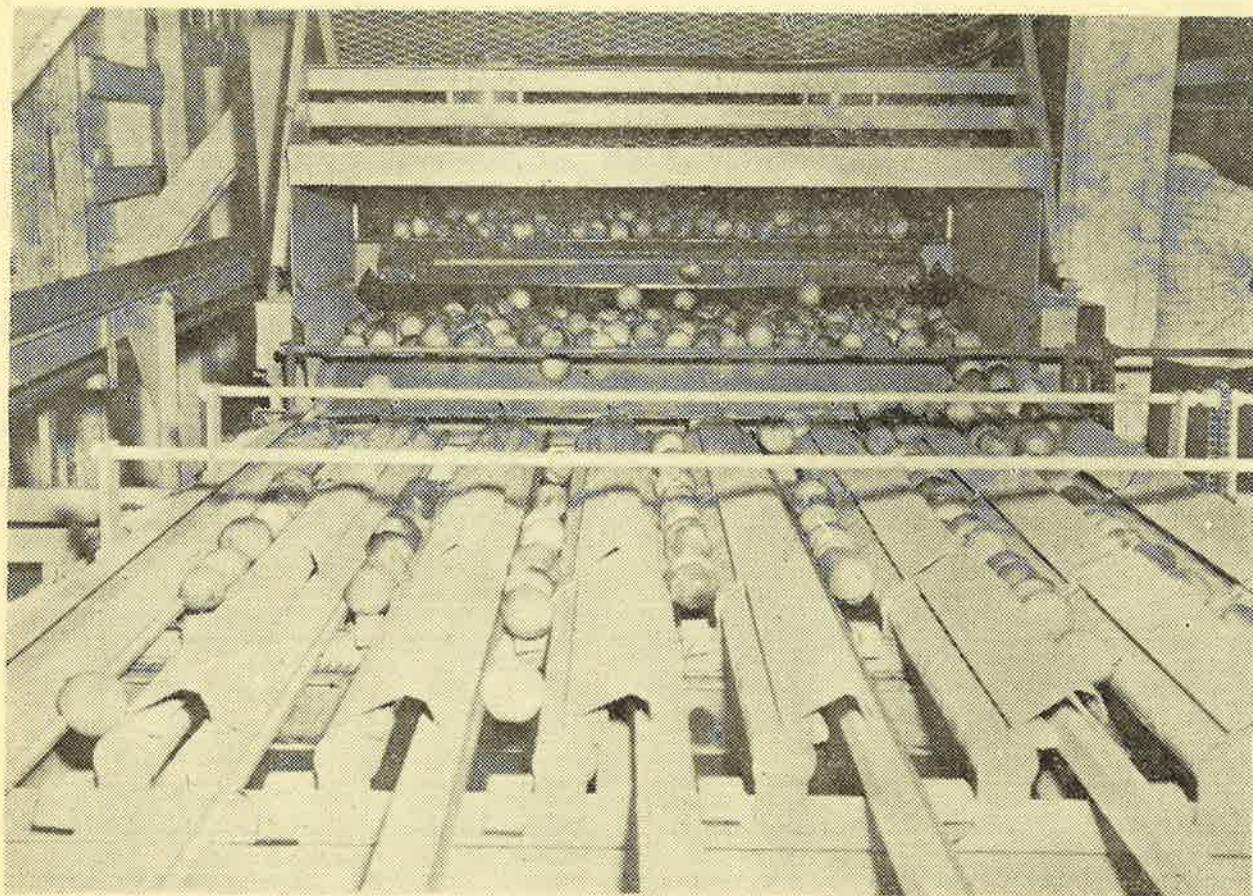
- Electronic Components handbook. Volume I, II., III. Edited By Keith Henney and Craig Walsh.

- Electrical Design Details. Joseph F. McPartland,
 William J. Novak.
 Electrical Systems Design. By Joseph F. McPartland.
 Electronic and Radio Engineering. Frederick Emmons
 Terman Assisted by Robert Arthur Helliwell, Joseph
 Mayo Pettit, Dean Allen Watkins, William Ralph
 Rambo.
 Industrial Electronics Handbook William D. Cockrell
 Croft's American Electricians' Handbook Revised by
 Clifford C. Carr.
 Standard Handbook for Electrical Engineers Editor - in -
 chief Archer E. Knowlton
 Industrial Power Systems Handbook Editor Donald
 Beeman
 Radio Engineering Handbook Edition by Keith Hanney
 Television Engineering Handbook Editor - in - chief
 Donald G. Fink
 Principles Of Electronic Instrumentation William A.
 Lynch, John G. Truxal
 Elevators Fred A. Annett
 Fixed and Variable Capacitors. G. W. A. Bummmer and
 Harold M. Nordenberg
 Transformers for the Electric Power Industry Richard
 L. Bean, Nicholas Chackan, Jr., Harold R. Moore,
 and Edward C. Wentz.
 Cathodic Protection Lindsay M. Applegate
 Electromechanical Energy Conversion. Samuel Seely
 Resistance and Resistors Charles L. Wellard
 Superconductive Devices John W. Bremer
 Foundations of Future Electronics David B. Langmuir,
 W. D. Wershberger,
 Electronic Designers' Handbook by Robert W. Landee,
 Donovan C. Davis, Albert P. Albrecht.
- Direct and Alternating Current Machinery. Jack Rosenblatt, M. Harold Friedman.
 Electrical and Electronic Engineering Series (Electronics in Engineering) W. Ryland Hill
 Electronic and Electronic Engineering Series. (Electrical Measurement Analysis) Ernest Frank
 Electrical and Electronic Engineering Series (Direct - Current Machinery) Charles S. Siskind, M.S.E.E.
 Electric Transmission Distribution Editor Bernhardt G. A. Skrotzki. Contributors E. M. Adkins, F. S. Benson, E. L. Micheelson.
 Electrical Engineering Vol : I. Direct Current Chester L. Dawes
 Electrical Engineering. Vol : II. Alternating current Chester L. Dawes
 Principles of Alternating - Current Machinery Ralph R. Lawrence Revised by Henry E. Richards
 Theory of A-C Circuits Sylvan Fisch and James L. Potter
 Static and Dynamic Electricity William R. Smythe
 Electrical Measurement Arthur Whitmore Smith, M. L. Wiedenbeck
 Induction Motors Single-Phase-Polyphase Charles S. Siskind
 A-C Motor-Control Fundamentals R. L. McIntyre
 Industrial Electronics Allan Lytel
 Electronic Measuring Instruments Harold E. Solsson
 Electron Devices and Circuits John M. Carroll
 Introduction To Electricity And Optics Nathaniel H. Frank
 Elements of Electrical Machine Design. Alfred Still,
 Charles S. Siskind
 Direct-Current Circuits Earle M. Morecock
 Transformer Principles and Practice J. G. Gibbs

G E Ç E N A Y İ C İ N D E T S E ' Y E Y A B A N C I
MEMLEKETLERDEN GELEN STANDARDLAR

YABANCI MEMLEKET											Toplam
	Avusturya	J.İ.İ.	Venezuela	Belçika	Fransa	Rusya	Hollanda	Hindistan	Kanada	ISO	
HAZIRLIK GRUBU					12			1			22
ELEKTRİK	2	7									
LABORATUVAR											
KİMYA					17			2			19
İNŞAAT		20			8						28
MADEN								1			1
MAKİNA	2	13			5			1			21
MÜHENDİSLİK NORMLARI		6							1		7
TEKSTİL					2				4		6
ZİRAAT											
TOPLAM	4	46	*19	*7	44	*200	*19	5	*1	5	350

(*) Muhtelif konularda

Son değişikliklere göre Avrupa'da memleketler arası

Elma ve armutlara ait müşterek kalite standardları

I. MAHSULLERİN TARİFİ

Bu standard müstehlike taze olarak arz edilecek olan ve «Pyrus malus» L. ve «Pyrus Communis» L. türlerine giren sofralık elma ve armut meyvalarını içerisinde alır. Endüstride kullanılacak olan elma ve armutlar bu standardın dışında bırakılmışlardır.

II. KALİTE ŞARTLARI

A. Genel

Standardın amacı hazırlanıp ambalajlandıktan sonra sevke hazır bir durumda olan sofralık elma ve armutların kalite özelliklerini belirtmektir.

Bu standardda yalnız türler belirtilmiştir, standarda gire-

cek çeşitlerin tesbiti her memleketin kendi inisiyatifine bırakılmıştır.

B. Minimum şartlar

- (i) Meyvalar;
 - bütün
 - sağlam (her sınıf için bildirilen özel şartlar dikkate alınarak);
 - temiz (her türlü ilâç arıklarından ârî);
 - anormal dış nemden ârî;
 - yabancı koku ve tadları ârî olmalıdır.

- (ii) Meyvalar elle ihtimalla toplanmış olmalı ve yeteri kadar gelişmiş bulunmalıdır. Meyvalar, nakliyata ve ellenmeye dayanacak, istihlâk zama-

nına kadar iyi bir şekilde kalaçak ve varış yerinde pazarın isteklerini tatmin edecek bir olgunluk durumunda olmalıdır.

C. Sınıflara ayırma

(i) «Ekstra» sınıf

Bu sınıfa giren meyvalar en üstün kalitede olmalıdır. Şekil, gelişme ve renk bakımından çeşidin tipik özelliklerini göstermeli ve meyva sapları tam olarak üzerlerinde bulunmalıdır. Hiç bir özürleri olmamalıdır.

(ii) «I» Sınıf

Bu sınıfa giren meyvalar iyi kalitede olmalıdır. Çeşidin tipik özelliklerini

göstermelidir. Bununla beraber aşağıdakilere müsaade edilir:

- Hafif şekil bozukluğu;
- hafif gelişme özürü;
- renkte hafif özür;

Meyva sapları hafifçe zedelenmiş olabilir.

Meyva eti tamamen sağlam olmalıdır. Bununla beraber kabukta meyvenin genel görünüşüne ve muhafaza kabiliyetine zarar vermiyecek derecede hafif özürlere her bir meyvada aşağıdaki sınırlar içerisinde müsaade edilir.

- Uzunluğuna boyu 2 cm yi geçmeyen kabuk özürü;
- Diğer özürlerde özürlü alanın toplamı 1 cm² yi geçemez, yalnız istisnai olarak kara lekede alan 1/4 cm² yi aşamaz.
- Armutlar taşlı olmamalıdır.

(iii) «II» Sınıf

Bu sınıfı daha yukarı sınıfa giremiyen ve fakat yukarıda bildirilen minimum şartlara uygun satılabilir meyvalar girer.

Meyvaların özelliklerini bozmayacak derecede olan şekil, gelişme ve renk kusurları bulabilir. Kabuk zararlanmamak şartıyla meyva sapı kusurlu olabilir.

Meyva eti esaslı bir kusur göstermemelidir. Bununla beraber her bir meyvada aşağıdaki sınırlar içerisinde kalmak şartıyla kabuk özürlere müsaade edilir.

— Uzun şekilli kusurlar: uzunluğu maksimum 4 cm.

— diğer kusurlarda kusurlu olan toplamı 2.5 cm² geçemez, istisnai olarak kara lekede yüzey alanı 1 cm² yi aşamaz.

III. BOYLARA AYIRMA

Boylara ayırma ekvatoriyal kesitin maksimum çapına göre yapılır. Aynı ambalaj içerisindeki meyvaların çapları arasındaki maksimum fark.

- 1) «Ekstra» meyvalar için
- 2) Dizilerek arz edilen I ve II sınıf meyvalarda, 5 mm. yi geçemez.

Ambalaj içerisinde dökme olarak arz edilen I sınıf meyvalarda çap farkı 10 mm ye varabilir.

Ambalajda dökme olarak gönderilen II sınıf meyvalar için çap bakımından hiç bir sınır tesbit edilmemiştir.

«Ekstra» sınıfı boylara ayırma mecburidir.

Bundan başka bütün sınıflar için aşağıdaki tabloda gösterilen şekilde bir minimum çap kabul edilmiştir:

Yazlık armut çeşitlerinde istisnai olarak ve 1 Ağustosa kadar olmak üzere ilgili memleketlerin anlaşmaları şartıyla hazırlanacak mahdut bir çeşit listesine göre minimum çap kaydı tatbik edilmeyebilir.

IV. TOLERANSLAR

Her bir ambalajda alttaki standard grubuna giren meyvalar için kalite ve boy toleransları tanımlanmıştır.

A. Kalite Toleransları

(i) «Ekstra» Sınıf: Bu sınıfın özelliklerine uymayan ve fakat hemen bir altdaki sınıfından (I Sınıf) olan meyvalara veya istisnai olarak bir alt sınıfın tolerans sınırları içerisinde girenlerine adet veya ağırlık itibariyle yüzde bes tolerans tanımlanmıştır.

(ii) «I» Sınıf: Bu sınıfın özelliklerine uymayan ve fakat bundan aşağıdaki sınıfından (II Sınıf) olan ve istisnai olarak ta bu alt sınıfın toleransları içerisinde giren meyvalara ağırlık veya sayı itibariyle %10 tolerans tanımlanmıştır.

(iii) II Sınıf: Gözle görülebilir bir şekilde çürüklük gösteren, yahut bariz bir şekilde zedelenmiş veya yarası kapanmamış yarıkları ihtiiva eden meyvalar hariç bu sınıfın şartlarına uymayan meyvalara yüzde on tolerans tanımlanmıştır.

Hiç bir halde, ve bütün sınıflarda yukarıda bildirilen toleranslar kurtlu veya çürüklük meyva olarak %2'yi geçemez.

	Ekstra	I	II
İri meyveli çeşitler :	65 mm 60 mm	60 mm 55 mm	55 mm 50 mm
Diger çeşitler :			

	Ekstra	I	II
İri meyveli çeşitler :	60 mm 55 mm	55 mm 50 mm	50 mm 45 mm
Diger çeşitler :			

ISO ve ICO REKOMANDASYONLARI

ile

DİĞER MİLLÎ STANDARDLARI

Yalnız TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
yolu ile getirilebilirsiniz.

Adres : P.K. 73

Bakanlıklar — ANKARA

B. Boy Toleransları

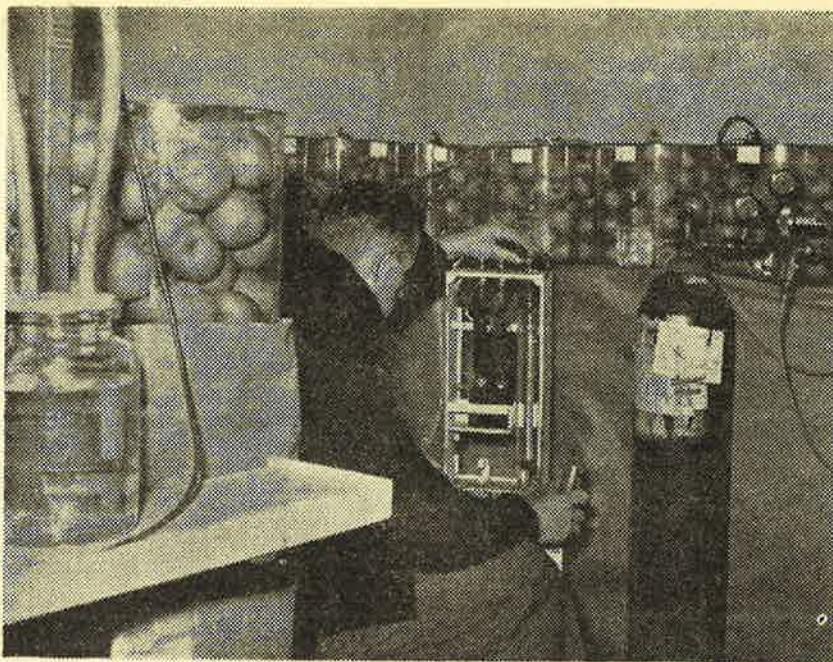
Bütün kalite sınıflarında ambalaj üzerinde bildirilen boyun bir alt veya bir üst boyundan olmak üzere her ambalajda sayı veya ağırlık itibarıyle %10 nisbetinde meyvaya müsaade edilir.

C. Toleransların toplamı

Hiç bir halde, kalite ve boy toleranslarının toplamı:

«Ekstra» sınıfı %10'u
«I» ve «II» Sınıf'ta %15'i geçmez.

Yukarıdaki bildirilen bütün yüzde miktarlar kontrol sırasında alınan nümunelere tatbik edilir.

V — AMBALAJ VE PAZARLAMA

A. Tecanüs

Her ambalajın muhtevası mütecanis olmalı ve içerisinde orijini, çeşidi, kalitesi ve olgunluk derecesi aynı olan meyvalardan başka meyva bulunmamalıdır.

«Ekstra» sınıfı bunlardan başka boy ve renkte de tecanüs aranır.

B. Ambalaj

Meyvalar ambalaj içerisinde tam bir şekilde korunacak tarzda konulmalıdır.

Ambalaj içerisinde kullanılacak kâğıtlar ve diğer materiyaller yeni ve insan beslenmesine zararsız olmalıdır. Basılı kâğıtlar kullanıldığı taktirde bunlar

meyva ile temasla gelmeyecek şekilde dışa getirilmelidir. Ambalajlar içerisinde yaprak, yahut dalcıklar gibi yabancı maddeler bulunamaz.

VI — İŞARETLEME

Her ambalaj üzerine okunaklı ve silinmez olarak aşağıdaki işaretler konulmalıdır:

A. Hüviyet

Ambalajçı) Ad ve adres
Sevkiyatçı) yahut marka

B. Mahsulün cinsi

— Kapalı ambalajlarda «Elma» yahut «Armut»

— «Ekstra» ve «I» sınıfı çeşidin adı.

C. Mahsulün orijini

İstihsal bölgesi yahut millî, bölgevi veya mahallî adı.

D. Ticari özellikler

— Sınıf

— Çapı veya meyva sayısı (dökme olan meyvalar hariç)

E. Resmi kontrol damgası (ihtiyarı)

(15 kg. dan daha ağır olan ambalajlarda işaretler için kullanılan etiketlerin minimum 40 cm² olması gereklidir).

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ ADINA
SAHİBİ VE BAŞYAZARI
FARUK A. SÜNTER

UMUMİ NESLİYAT MÜDÜRLÜ
VE BU SAYIDA NESLİYATI
İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :

MUZAFFER UYGUNER

BASILDIĞI

Y E R : Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret
Borsaları Birliği Matbaası — ANKARA

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA

TELEFON : 12 09 17

POSTA KUTUSU : 73 Bakanlıklar — ANKARA

İ L Â N T A R İ F E S İ

Tam sahife 800 TL.	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Arka kapak içi 1000 lira. İlâve renk
başına 250 lira fark alınır.

A B O N E Ş A R T L A R I

ADİL POSTA	
Yıllık 6 aylık Sayısı	12 Lira 6 Lira 1 Lira

UÇAK POSTASI	
Abone bedeline uçak postası ücreti ilâve edilir.	

Yazilar, Derginin ve yazarin adı anılarak iktibas olunabilir

YURTTAN HABERLER

1964 Sanayi kongresi mayıs ayında toplanaçak

Sanayi Bakanlığı, Odalar Birliği ve Makine Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen «1964 Sanayi Kongresi» 20-22 Mayıs 1964 günlerinde Ankara'da toplanacaktır. Bu kongrenin hazırlıkları uzun süredir devam etmekte, çalışmalar son şeklini almış bulunmaktadır. Öğrenildigine göre, konferansta çeşitli konularda tebliğler verilecek, tebliğlerden sonra da bunların tartışması yapılacaktır.

Ihracatı geliştirme konusunda karar yayınlansı

Bilindiği üzere sınai mamul ihracatımızı artırmak amacıyla yürürlüğe konulan 261 sayılı kanun gereğince hazırlanan «Bazı mamullerimizin tevsik edilecek ihraç fiyatlarında vergi, resim, harc ve benzer tesirler icra eden sair mükellefiyetleri bertaraf etmeyi öngören usul ve şartların ihdası hakkında Karar» 5.12.1963 tarihli ve 6/2453 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulmuştur. İhracatın teşvikinde standardların da önemli rolü bulunduğu unutulmamalıdır.

Piyasada standard kontrolleri

Uygulanmakta bulunan standardların kontrollerine Sanayi Bakanlığında hız verilmiştir. Bu arada alınan nümunelerin Millî Savunma Bakanlığı ARGE Laboratuvarına gönderilmesi ve tahlillerin burada yapılacaklığı öğrenilmiştir. Bu işbirliğinin iyi sonuçlar vereceği ilgililerce baya olunmaktadır. Sanayi Bakanlığı, ayrıca İstanbul'da da bir laboratuvar kurmak üzere faaliyete geçmiş, bu maksat için bütçesine ödenek de koymuştur.

1964 yılı birinci altı aylık ithalât rejimi açıklandı

1964 yılı birinci altı nisiyle sözlerine son vermiş ve devresine ait İthalât Rejim ve bu arada basın mensupları tâ-Programı, 4 Ocak 1964 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu müna-sebetle bir basın toplantısı dü-zenliyen Ticaret Bakanı Fenni İslimiyeli yeni rejimin ana hat-larını basın mensuplarına açık-lamıştır.

«Plânlı kalkınmamızın ikinci yılının birinci altı aylık devresini kapsıacak şekilde hazırlanan ithalât rejim ve programının ana hedefi piyasada arz ve talep mekanizmasının salım bir surette işlemesini sağlamak ve kalkınmamızı plân hedefleri çerçevesinde yardımcı olmaktadır.» diyerek sözlerine başlayan Bakan, bu hedefe ulaşılmasının yatırım malları ve sanayiimizin ham madde ihtiyaclarının karşılanması ve dış ödeme açığının kapatılması na bağlı bulunduğu belirtmiş, yeni rejimin hazırlanışında memleket ekonomisinin ihtiyaclarının gözönünde bulundurulduğunu ifade etmiştir.

Bakan, daha sonra yeni ithalât rejim ve programı ile getirilen yeniliklere temas ile, alınan tedbirleri anlatmış ve «Bu tedbirler ile ihracatımızın yeni ve verimli bir istikamette gelişeceğini inanıyorum» demiştir. Bakan, yeni rejim ve programının memleketimize ve milletimize hayırlı olması temen-

Türkiye - Ortak Pazar ortaklık anlaşması Millet Meclisince onaylandı

Türkiye ile Avrupa Eko-nomik Topluluğu (Ortak Pazar) arasında, 12 Eylül 1963 tarihinde Ankara'da imzalanan Ortaklık anlaşması ve ekleri, 14 Ocak 1964 te Millet Meclisinde müzakere olunarak onaylanmıştır. Böylece sözü geçen anlaşmanın yürürlüğe girmesi yolunda önemli bir merhale asılmış bulunmaktadır.

Anlaşma, geçen ay içinde Avrupa Parlâmentosu, Ortak Pazar Bakanlar Konseyi ve Akad devletlerden ilki olarak da Fransız Parlâmentosu tarafından da onaylanmıştır. Yürür-lükle ilgili hükümlere göre dîrger Akitlerin de imzalaması şarttır.

Millet Meclisinde cereyan eden görüşmeler esnasında söz alan hatipler görüşlerini açıklamışlar ve Anlaşmanın memleketimiz ekonomisi için arzettiği önem üzerinde durmuşlar-

İş Adamları

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dir

Abone için müracaat :

Sehit Teğmen Kalmaz Cad. No. 30 - ANKARA

Standard — 9

DÜNYADAN HABERLER

YOU ARE CORDIALLY INVITED TO ATTEND
INTERNATIONAL CONFERENCE ON MATERIALS
co-sponsored by ASTM and RILEM
and ASTM COMMITTEE WEEK
SHERATON HOTEL · PHILADELPHIA, PA. · FEB. 3-6, 1964

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MATERIALS
CO-SPONSORED BY AMERICAN SOCIETY FOR TESTING AND MATERIALS
AND INTERNATIONAL UNION OF TESTING AND RESEARCH LABORATORIES FOR MATERIALS AND STRUCTURES (RILEM)
Impact of Modern Physics on Materials

Milletlerarası Malzeme Konferansı Toplanyor

Philadelphia'da 1916 Race caddesinde kurulmuş bulunan American Society for Testing and Materials (Amerikan Malzeme ve Test Sosytesi — ASTM) 3-6 Şubat günlerinde milletlerarası bir toplantı düzenlemiştir.

Philadelphia'da Sheraton otelinde yapılacak olan bu milletlerarası malzeme konferansında, modern fizik ilminin malzemeler üzerindeki etkisi konusu üzerinde durulacaktır.

Bu konferans ASTM ile Milletlerarası Malzeme ve Yapı Maddeleri Deney ve Araştırma Lâboratuvarı Birliğinin ortak çalışmaları ile düzenlenmiştir.

Birçok memleketin katılacağı bu konferansın gündemini aşağıda veriyoruz :

2 Şubat 1964 Pazar :
Saat : 14.00
Tarihi Philadelphia'da 3 saat sürecek olan bir tur.
Saat : 17.30
Toplulukla tanışma.

3 Şubat 1964 Pazartesi :
Saat : 9.00
Malzeme deneylerinde ileri ve nükleer fizik uygulaması.

Saat : 14.00
Konunun devamı.
Saat : 16.30

Henüz ele alınmamış araştırmalar üzerine konferans.

4 Şubat 1964 Salı :
Saat : 9.00
Malzeme deneylerinde ileri nük-

leer fizik uygulaması, malzemeler üzerinde yüksek basınç ve yüksek ısının etkisi.

Saat : 14.00
Konunun devamı.

5 Şubat 1964 Çarşamba :
Saat : 9.00
Malzeme deneylerinde fiziki araştırmaların etkisi.
Saat : 14.00
Konunun devamı.

6 Şubat 1964 Perşembe :
Saat : 9.00 - 14.00
Modern fizik ve yeni malzemeler.

Bu toplantıya eşleri ile birlikte belli başlı mühendis ve ilim adamlarından 2000'i geçkin delege katılacaktır.

SUMMARY OF CONTENTS

CONSTRUCTION OF TSE BUILDINGS

p. 2

The TSE buildings the construction of which was commenced on August 30, 1961, is situated near the Ankara - Eskişehir highway. The construction is composed of four blocks.

Block A houses the administrative offices.

Block B houses the auditorium, the library, the meeting rooms and the printing unit.

Block C contains construction, mechanical, and electrical laboratories.

Block D contains laboratories for chemicals, textiles, rubber, plastic and leather.

Even during the winter months, work has continued inside the buildings.

In Block A, furnishing, exhibition windows, reception desk, Atatürk's corner and other finishing touches are in progress.

In Blocks B, C, and D, window panes and sanitary installations have been completed.

Outside the buildings, finishing work is also being continued. Electrical services are expected to be supplied to the buildings at the end of January.

NEED FOR MECHANICAL EQUIPMENT FOR APPLICATION OF STANDARDS

p. 3

In his editorial, Faruk A. Sünter, referring to the trip to the south that he made in the company of M. Pierre Barraud, OECD expert, states his satisfaction at the progress he noticed in the handling and packing of citrus fruits.

There are at present four packing houses in Mersin organized in the most modern way and which allow grading, cleaning and packing by a technique which is compatible with TSI standards. Both those in Turkey and abroad who are interested in the purchase of these products have stated on each occasion that Turkish citrus fruit is among the best from the point of view of quality and especially of aroma and juice content. Until now, criticism has been focussed on handling and packing but as these have now been taken care of by these new installations, Turkey can envisage considerable expansion in the export of her citrus fruits in the near future.

In these lines, Mr. Sünter recalls the first attempts at standardization and exportation made at Dörtyol near Mersin a quarter of a century ago and compares the conditions prevailing then with those of today.

On the occasion of this visit, states Mr. Sünter, we made contact with various branches of activity in Mersin and we observed with satisfaction that a group of exporters are establishing an association for the cleaning, grading and sifting of grains and the washing of grease from wool. Once these installations have been organized, they will greatly contribute to the success of exports in accordance with the standards promulgated by TSI.

While stressing the need for installations which will permit the application of standards, Mr. Sünter went on to say that the example of Mersin could serve other categories and groups of activity in Turkey if we really want to be in the running in the market, and he added: «If installations for handling products in conformity with our standards are not set up, these documents may as well be considered as dead letters.»

DR. CARLI ROSSI PASSES AWAY THE WHOLE ISO FAMILY SHARES THE SORROW OF THE ITALIAN ORGANIZATION

p. 7

The Director of the UNI and member of the ISO Council, as well as former Vice-President of that same Council, died on the 15th January 1964 in Milan.

MILAN (our correspondent S. G. writes) : At the funeral of this humble and wise man in Milan on the 17th January, tributes were paid by the Secretary General of ISO, Mr. Henry St. Leger, and the Vice-President of the Council, Monsieur J. Birle, Director General of AFNOR. The TSI sent a telegram of condolence to UNI as well as a floral wreath and a special representative to the funeral.

STANDARD offers its sincere sympathy to the family of the deceased as well as to UNI and states that the biography of Dr. Rossi can be found on page 7 of the July 1962 issue of the magazine.

TSE'S WORK IN ISTANBUL IS EXPEDITED

p. 8

The number of standards prepared by TSE jointly with the Istanbul Chamber of Industry and Commodity Exchange is increasing from day to day.

Among these, the draft standards prepared by the Woolen and Cotton Textiles Technical Committees are in the majority.

Along with textiles it is endeavoured to establish standards for such export products as wool, mohair and cotton.

A TSE team recently contacted the technical committees in Istanbul with a view to showing them the manner in which a draft standard should be prepared. Such contacts prepare the ground for more effective and efficient cooperation.

During their discussions with the Istanbul Commodity Exchange, the TSE team assisted them in laying down the list of commodities for which standards must be made as early as possible.

In the meantime, Turkish snails, which have become a very important export commodity recently, were standardized with the participation of the Istanbul Chamber of Commerce and Exports Chief Controller's Office.

The TSE team also took an active interest in the progress of work on raw leather, finished leather, tobacco, and plastic products.

MEETING CONCERNING OECD STANDARDS

p. 8

Upon the invitation of the Foreign Trade Department of the Ministry of Commerce, a meeting was held at the said Department with the participation of representatives of the Foreign Trade Department, Standardization Directorate, Ministry of Agriculture, Export Promotion Research Center and Turkish Standards Institute.

The Ministry's delegate thanked TSE for the citrus fruit and peach standards and then submitted the priority list for fruits and vegetables for which standards must be made.

As a result of the discussions held, it was agreed that as fruit standards, table grapes should be taken in hand.

As regards vegetables, priority is given to tomatoes, fresh beans, cauliflowers, onions, leeks and cucumbers.

ABOUT THINKING

The technique of thinking has not shown a great deal of change since Aristotle. People still go by the rules laid down by him. If an idea does not agree with these rules, we label that idea as «nonsense»; if it does, then we think that idea is very «clever». In other words, the rules laid down by Aristotle may be considered to be the first standards for thought.

As a matter of fact, unless concepts, terms and definitions are standardized, it will not be possible to have a rational thought structure. Ideas with weak structures not only collapse on the individual who produces them, but also on masses of people. The different concepts of God have caused bloodshed throughout history. If we could standardize concepts of freedom, democracy, and justice, the world might be a peaceful place to live in for all nations. The different understanding of friendship, comradeship or even love causes many a heartbreak. In our daily lives, the breadth of various topics among friends results in a deep dislike of the human race, as it is difficult to find two persons in full agreement on any subject, term, or definition.

All this proves that in order to be able to live in peace in the world or at home the mechanism of thinking needs to be standardized. One thing must be made clear at this point: we are not after standardizing thoughts, but badly need the standardization of the mechanism of thinking.

The first step to be taken is to standardize the terms used. If everybody gives a different meaning to a word the result can be nothing but chaos.

STANDARD FOR ELECTRIC SYSTEM STRESSES

p. 14-16

In this article technical information is given about the above mentioned standard.

IEC GENERAL COUNCIL

p. 20

The IEC General Council will meet at Aix-les-Bains between 13th and 30th May 1964.

METU TO JOIN FORCES WITH TSE

The Middle East Technical University Construction Department declared that they are willing to assist TSE whenever possible. The most important assistance the Department will render to TSE will be to study the documents which come to TSE through ISO and submit their technical views on such technical documents.

FERROMAGNETIC MATERIALS

IEC is working on ferromagnetic materials. Documents concerning such work is being sent to all member countries. TSE's Electrical Preparatory Group is studying the documents received on this subject.

ELECTRONIC TUBES AND VALVES

The draft standard on electronic tubes and valves prepared by IEC has been received by TSE.

FIVE YEAR PLAN

p. 29

Work is continuing as per the 1963 Implementation Program of the Five Year Plan in respect to furnishing guidance to industrialists.

Various meetings are being held for this purpose with the participation of the Chambers of Commerce, Chambers of Industry, Commodity Exchanges, Ministry of Industry, Middle East Technical University, Istanbul Technical University, Interministerial Productivity Center, Chamber of Mechanical Engineers and Turkish Standards Institute.

At one of these meetings a report concerning the activities of TSE in this respect was read. Thereafter it was agreed that industrialists and industrial organizations should all prepare such reports to be printed in book form.